

НОВ ТЕКСТ

- ПРЕДЛАГАЧ: Влада на Република Македонија
- ПРЕТСТАВНИЦИ: Др. Неџати Јакупи, министер за животна средина и просторно планирање
- Д-р. Соња Лепиткова, заменик на министерот за животна средина и просторно планирање
- ПОВЕРЕНИЦИ: Лидија Зафировска, државен секретар во Министерството за животна средина и просторно планирање
- Јадранка Иванова, раководител на сектор во Министерството за животна средина и просторно планирање

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ И ОТПАДНИ БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ

Скопје, јули 2010

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Правната рамка со која уредува управувањето со отпадот во Република Македонија е Законот за управување со отпад ("Службен весник на РМ" бр. 68/04, 107/07, 102/08 и 143/08), којшто како рамковен закон воспоставува современи принципи за управување со отпадот со тоа што во член 6 став (1) точка 13) и 14), и поглавјето V.2 членот 70 се пренесени генерално одредби од Директивата на 91/157/ЕЕЗ на Советот за батерии и акумулатори кои содржат опасни супстанции, како и Директивата 98/101/ЕС за приспособување на техничкиот напредок на Директивата 91/157/ЕЕС.

Меѓутоа, со Одлука на Европскиот парламент и на Советот се констатира дека со горенаведените директиви не се постигнаа целосно целите за заштита на животната средина наведени во истите, како и се констатира потребата за ревидирање на дополнување на постојното законодавство од ова област. За таа цел се донесе нова Директива 2006/66/ на Европскиот парламент и на Советот за батерии и акумулатори и за отпадни батерии и акумулатори за укинување на Директивата на 91/157/ЕЕЗ, Директивата 2008/12 /ЕЗ за изменување на Директива 2006/66/ЕЗ за батерии и акумулатори и за отпадни батерии и акумулатори во однос на овластувањата за спроведување доделени на Комисијата, Директивата 2008/103 за изменување на Директива 2006/66/ЕЗ за батерии и акумулатори и за отпадни батерии и акумулатори во однос на пласирање на батерии и акумулатори на пазарот, Одлука на Комисијата 2008/763/ЕЗ за утврдување на општа методологија за пресметување на годишните продажби на преносни батерии и акумулатори до крајните корисници и Одлука на Комисијата 2009/603/ЕЗ со која се утврдуваат барањата за регистрирање на производители на батерии и акумулатори.

Со цел да се постигнат целите во поглед на заштита на животната средина, со новото законодавство на ЕУ се настојува да се подобрат еколошките остварувања на батериите и акумулаторите во извршувањето на активностите на сите деловни субјекти вклучени во животниот циклус на батериите и акумулаторите, како и се забранува пласирање на пазар на одредени батерии и акумулатори, кои содржат одредени тешки метали.

Исто така, со ова законодавство се има за цел да се поттикнува повисок степен на собирање и на рециклирање на отпадни батерии и акумулатори како и намалување на количината на отпадни батерии и акумулатори за отстранување на депонии.

За преносните батерии и акумулатори треба да се утврдат програми за собирање, со кои на крајните корисници им се овозможува соодветно и бесплатно ослободување од сите отпадни преносни батерии и акумулатори. Сите заинтересирани страни треба да се способни за учество во програмите за собирање, третман и рециклирање. Тие програми треба да се изработуваат на начин со кој се одбегнуваат дискриминација на батерии и акумулатори од увоз, трговски бариери или нарушување на конкуренцијата.

Основните начела за финансирање на управувањето со отпадни батерии и акумулатори се утврдуваат на ниво на Програмите за финансирање за поттикнување на постигнувањето на висок степен на собирање и рециклирање и примена на начелото на одговорност на производителот.

Во поглед на одговорноста на производителите, производители на батерии и акумулатори и производители на други производи со вградена батерија или акумулатор се одговорни за управување со отпадот од батериите и акумулаторите кои тие ги пласираат на пазарот.

Сите производители треба да се регистрирани. Меѓутоа, во одредени услови, за малите производители е оправдана примената на *de minimis* правилата.

За успешно собирање, на крајните корисници треба да им се обезбедат информации за потребата од одделно собирање, за достапните програми за собирање и за улогата на крајните корисници во управувањето со отпадните батерии и акумулатори. Исто така со ова законодавство се воведуваат детални аранжмани за системот за обележување, кој на крајните корисници им обезбедува транспарентни, сигурни и јасни информации за батериите и акумулаторите, како и за сите тешки метали кои тие ги содржат.

За следењето на остварувањето на целите на оваа законодавство потребни се сигурни и споредливи податоци за количествата батерии и акумулатори кои се пласирани на пазарот, собрани и рециклирани.

Поаѓајќи од горенаведеното, главната причина за донесување на посебен Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори е потребата за целосно усогласување на македонското законодавство со релевантната европско законодавство.

Генералниот принцип за превенција и одредбите за преработка и рециклирање како и барањето да се воспостави систем за собирање, рециклирање се уште не се транспонирани. Во националното законодавство е предвиден систем за обележување и идентификација, но тој не е усогласен со релевантните одредби на европското законодавство од оваа област. Нема одредби за регулирање на прашањето за регистрација на производителите на батерии и акумулатори, содржината на базата на податоци за управувањето со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори, информативниот систем и известувањето. Некои одредби кои се однесуваат на информациите кои треба да им се достават на крајните корисниците не се во согласност со директивите. Не се транспонирани ниту анекс I кој ја уредува методологијата за следење на целите за собирање на отпадните батерии и акумулатори, анекс II кој ги содржи симболите за одделно собирање на отпадните батериите и акумулатори, ниту пак анекс III кој ги

опишува деталните барања за третман и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Со донесувањето на Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори целосно се заокружува процесот на хармонизација на националното законодавство и се придонесува кон процесот на приближување на земјата кон воспоставување модерен и сеопфатен систем за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори како и минимизирањето на влијанието на овој вид на отпадот врз животната средина.

Законот се заснова на следните начела на :

- законитост
- одржлив развој;
- одговорност на производителот;
- еднаква положба на пазарот меѓу домашните и странските правни и физички лица избегнување и отстранување на трговските бариери на пазарот и
- транспарентност

Со донесувањето на законот директно ќе придонесе кон остварување на целите за постигнување на висок степен на собирање на отпадни батерии и акумулатори посебно преносните батерии и акумулатори. Исто така се очекува и зголемување на процентот на искористување на отпадни батерии и акумулатори, преку нивни третман и рециклирање и користење како суровина во разни производствени процеси како и намалување на количините на отпадните батерии и акумулатори за отстранување односно депонирање , а со тоа и намалување на негативните влијанија врз животната средина.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предложените решенија со законот ќе предизвикаат финансиски последици врз Буџетот на Република Македонија.

Тоа се однесува на зајакнување на капацитетите на МЖСПП- Управа за животна средина, надлежните инспекторати и единиците на локалната самоуправа.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И НАЧИНОТ НА НИВНОТО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Спроведувањето на законот повлекува финансиски средства кои треба да се обезбедат од Буџетот на Република Македонија кој се однесува на зајакнување на капацитетите за спроведување на законот со вработување на еден државен службеник и одржување на две обуки за управување со отпад од батерии и акумулатори за 60 лица на централно и локално ниво во вредност од 977.000,00 денари .

Спроведувањето на законот повлекува зголемување на обврските на правните субјекти во поглед на постапувањето со отпадот што го создаваат при производство и увоз на батерии и акумулатори. Согласно начелото одговорност на производителот, овие субјекти се должни за своја сметка да обезбедат собирање третман и рециклирање на создадениот отпад од батериите и акумулаторите што ги произведуваат, увезуваат и го пласираат на пазар во Република Македонија. Се проценува вкупните годишни трошоци на сите производители за постапување со батериите и акумулаторите кои ги пуштаат на пазар во Република Македонија да бидат приближно 250.000,00 евра на годишно ниво, односно од 0,10 до 0,18 евра по жител.

V. ПРЕГЛЕД НА РЕГУЛАТИВИ ОД ДРУГИ ПРАВНИ СИСТЕМИ И УСОГЛАСЕНОСТ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ СО ПРАВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Во Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори се вградени следните директиви и одлуки на ЕУ:

1. Директива 2006/66/ на Европскиот парламент и на Советот од 6 септември 2006 година за батерии и акумулатори и за отпадни батерии и акумулатори и за укинување на Директивата 91/157/ЕЕЗ,
2. Директивата 2008/12 на Европскиот парламент и на Советот од 11 март 2008 година за изменување на Директива 2006/66/ЕЗ за батерии и акумулатори за отпадни батерии и акумулатори во однос на овластувањата за спроведување доделени на Комисијата,
3. Директивата 2008/103 на Европскиот парламент и на Советот за изменување на Директива 2006/66/ЕЗ за батерии и акумулатори и за отпадни батерии и акумулатори во однос на пласирање на батерии и акумулатори на пазарот,
4. Одлука на Комисијата 2008/763/ЕЗ од 29 септември 2008 година за утврдување на општа методологија за пресметување на годишните продажби на преносни батерии и акумулатори до крајните корисници, во согласност со Директива 2006/66/ на Европскиот парламент и на Советот и

5. Одлука на Комисијата 2009/603/ЕЗ од 5 август 2009 година со која се утврдуваат барањата за регистрирање на производители на батерии и акумулатори во согласност со Директива 2006/66/ на Европскиот парламент и на Советот.

VI. ПРЕГЛЕД НА ЗАКОНИ ШТО ТРЕБА ДА СЕ ИЗМЕНАТ СО ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И ПРОПИСИ ШТО ТРЕБА ДА СЕ ДОНЕСАТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со донесувањето на законот ќе се измени Законот за управување со отпад.

За спроведување на законот треба да се донесат следните подзаконски акти:

1. Правилник за начинот на означување, на батериите и акумулаторите и на батериските пакувања, како формата и содржината на симболот за одделно собирање и хемиските симболи ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлеже за вршење на работите од областа на животната средина (член 10, став 4);
2. Правилник за формата и содржината и начинот на доставувањето на барањето за регистрација, начинот на воспоставување на регистарскиот број, како и начинот на воспоставување, одржување и водење на регистарот на производители кои пуштаат на пазар во Република Македонија батерии и акумулатори (член 12 став 5);
3. Правилник за форма и содржина на потврдата за регистрација на производителот како самоастоен постапувач (член 23 став 6);
4. Правилник за формата и содржината на образецот на годишниот извештај за постапување со отпадни батерии и акумулатори и начинот на неговото доставување, како и формата и содржината на образецот за количините и видовите на батерии и акумулатори кои се пуштени на пазар (член 30 став 8);
5. Правилник за форма и содржина на обрасците за количините на собраните отпадни батерии и акумулатори и за количините превземените, третираните или рециклирани отпадни батерии и акумулатори, како и начинот и на нивното подготвување и доставување (член 31 став 3);
6. Правилник за начинот на следење и пресметка на реализацијата на стапките за собирање на отпадни батерии и акумулатори, како и формата и содржината на образецот за следење и пресметка (член 35 став 8);
7. Уредба за начинот, постапката и потребната документација за враќање на надоместокот (член 39 став 12);
8. Правилник за формата и содржината на потврдата за ослободување од плаќање на надоместок (член 40 став 3).

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ И ОТПАДНИ БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет на уредување

Со овој закон се уредуваат барањата за заштита на животната средина кои мора да ги исполнува батериите и акумулаторите при нивното производство и пуштање на пазар во Република Македонија и постапувањето со отпадните батерии и акумулатори што ги опфаќа обврските и одговорностите на економските оператори и другите субјекти кои учествуваат во процесот на производство и пуштање на пазар на батериите и акумулаторите, ограничувањето на употребата на батерии и акумулатори кои содржат опасни супстанции, правилата за собирање, преработка, рециклирање и отстранување на отпадните батерии и акумулатори, како и други услови за постапување со отпадните батерии и акумулатори; известувањето и економските инструменти за постигнување на националните цели за собирање и преработка на отпадните батерии и акумулатори.

Член 2

Субсидијарна примена на други закони

- (1) На прашањата кои се поврзани со правилата за управување и постапување со опасен отпад, ќе се применуваат одредбите од Законот за управување со отпад, доколку со овој закон не е поинаку уредено.
- (2) За регулирање на прашањата во врска со: пристап до информации кои се однесуваат на животната средина, учество на јавноста во донесувањето на одлуките, оценка на влијанието од определени стратегии, планови и програми врз животната средина, оценка на влијанијата од определени проекти врз животната средина, се применуваат одредбите од Законот за животната средина, доколку со овој закон не е поинаку уредено.
- (3) На постапките утврдени со овој закон се применува Законот за општата управна постапка доколку со овој закон не е поинаку уредено.

Член 3

Цели на законот

- (1) Основа на цел на овој закон е намалување на најмало можно ниво на негативното влијание на батериите и акумулаторите и на отпадните батерии и акумулатори на животната средина, со што се придонесува за заштита, зачувување и за унапредување на состојбата со животната средина.
- (2) Посебна цел на законот е заштита на човековото здравје и на животната средина преку подобрување на еколошките карактеристики на батериите и акумулаторите за време на нивниот севкупен животен циклус и спречување

на употреба на опасни супстанции и ограничување на нивната содржина во батериите и акумулаторите во случаи кога не постојат соодветни алтернативи.

(3) Имајќи го предвид влијанието на транспортот врз животната средина, овој закон има за цел да постигне висок степен на одделно собирање на отпадни батерии и акумулатори и да го намали во најголема можна мера отстранувањето на отпадните батерии и акумулатори како дел од комуналниот отпад со цел да се постигне високо ниво на нивна преработка.

(4) Покрај целите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, во согласност со начелото на оддржлив развој со овој закон се постигнуваат и следните цели:

- намалување на количината на отпадни батерии и акумулатори кои се отстрануваат на депонија;
- постигнување на високо ниво на собирање на отпадните батерии и акумулатори;
- постигнување на високо ниво на рециклирање и други видови на преработка на отпадните батерии и акумулатори;
- обезбедување на услови за воспоставување на системи за постапување (враќање, собирање, преработка и рециклирање) на отпадните батерии и акумулатори;
- обезбедување на услови за воспоставување и развој на пазар на преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори, и
- обезбедување на еднаква положба на пазарот меѓу домашните и странските правни и физички лица како и да се избегнат и отстранат трговските бариери кои можат да го нарушат пазарот.

Член 4

Примена на законот

(1) Одредбите од овој закон се применуваат на батерии и акумулатори, без разлика на нивната форма, зафатнина, тежина, материјалот од кој се составени или намена за користење.

(2) По исклучок од став (1) на овој член одредбите на овој закон не се применуваат на батериите и акумулаторите кои се користат во:

- опремата која е наменета за користење во одбрана, оружје, муниција и воен материјал, со исклучок на производи кои не се наменети за конкретни воени цели, и
- опрема наменета за испраќање во Вселената.

(3) Во постапувањето со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори покрај одредбите на овој закон соодветно ќе се применуваат и

одредбите на прописите кои го уредуваат управувањето со искористени возила и отпадот од електрична и електронска опрема.

(3) Сите мерки, стандарди и цели кои се утврдени со овој закон се применуваат како минимални барања кои што треба да се исполнат при управувањето со батериите и акумулаторите.

(4) Доколку со друг закон се утврдени построги мерки и стандарди на животната средина, при управувањето со батериите и акумулаторите се применуваат построгите мерки и стандарди со цел заштита на животната средина и постигнување на целите на животната средина.

Член 5

Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1) „Батерија или акумулатор“ е секој извор на електрична енергија создадена со директно претворање на хемиска енергија, кој содржи една или повеќе примарни батериски ќелии (кои не можат повторно да се полнат), или содржи една или повеќе секундарни батериски ќелии (кои можат повторно да се полнат);

2) „Батериско пакување“ е секој комплет батерии или акумулатори кои се меѓусебно поврзани и/или затворени во вид на капсула во надворешна обвивка сочинувајќи целосна единица која не е наменета за разделување или за отворање од страна на крајниот корисник;

3) „Преносни батерија или акумулатор“ е секоја батерија, батерија во форма на копче, батериско пакување или акумулатор кои:

(а) се запечатени; и

(б) можат да се носат во рака; и

(в) не се индустриски батерии, ниту индустриски акумулатори ниту пак, автомобилски батерии или акумулатори;

4) „Батерија во форма на копче“ е секоја мала кружна преносна батерија или акумулатор, чиј пречник е поголем од нејзината височина и која се користи за посебни намени како, на пример, за апарати за слушање, часовници, мала пренослива опрема и за резервна енергија;

5) „Автомобилска батерија или акумулатор“ е секоја батерија или акумулатор која се користи како уреди за стартување, осветлување или за палење на автомобилот;

6) „Индустриска батерија или индустриски акумулатор“ е секоја батерија или акумулатор исклучително наменет за индустриско или за професионално користење, или се користи во кој било вид електрично возило;

7) „Отпадна батерија или акумулатор“ е секоја батерија или акумулатор кои се опфатени и се сметаат за отпад со дефиницијата за отпад согласно Законот за управување со отпад;

8) „Рециклирање“ е секоја повторна преработка на отпадни батерии и акумулатори и нивни материјали во производствен процес наменети за иста или за друга цел, исклучувајќи ја енергетската преработка.

- 9) „Отстранување“ е секоја операција која може да се примени во согласност со одредбите на Законот за управување со отпад;
- 10) „Преработка“ е која било активност која се врши врз отпадните батерии и акумулатори по нивното предавање во постројка за сортирање, подготовка за рециклирање или подготовка за отстранување ;
- 11) „Уред“ е која било електрична или електронска опрема, која целосно или делумно се напојува со батерии или акумулатори, или е конструирана да може да се напојува;
- 12) „Економски оператор“ е правно или физичко лице кое може при вршењето на својата дејност при управувањето со батерии и акумулатори да биде производител, трговец, поседувач, собирач, или правно или физичко лице кој врши рециклирање или преработка на отпадни батерии и акумулатори;

Економски оператори поврзани со управувањето на отпадните батерии и акумулатори се:

- а) „Производител“ е правно или физичко лице, кое пушта на пазар, за прв пат во Република Македонија, батерии или акумулатори, вклучувајќи и такви кои се вградени во уреди или во возила, како своја дејност, без оглед на продажната техника која се користи, вклучувајќи и продажба со далечинско комуницирање (пат на телефон, стандардно писмо, е-маил, телешопинг, брошура, каталог итн.); Како производител се смета и правното или физичко лице кое увезува батерии и акумулатори за своја потреба без посредник
- б) „Трговец“ е правно или физичко лице кое обезбедува снабдување на батерии и акумулатори за краен корисник, како своја дејност;
- в) „Поседувач“, е правно или физичко лице кое со вршењето на својата дејност постојано или привремено создава и/или поседува отпадни батерии и акумулатори (како на пример трговец, сервиси, сервиси за возила, механичарски работилници, сервиси на електрична и електронска опрема и слично). Како поседувач, во смисла на овој закон, не се сметаат граѓаните или домаќинствата;
- г) „Краен корисник“ е потрошувач кој како правно или физичко лице, поради крајна употреба или користење на друг производ, при вршењето на својата дејност, користи батерии и акумулатори и на тој начин по нивното истрошување создава отпадни батерии и акумулатори во своите простории и/или во уредите кои тој ги има во владение. Како краен корисник ќе се смета поседувачот или трговецот кој заради свои потреби увезил батерии и акумулатори без посредник;
- д) „Мал производител“ е правно или физичко лице кое пушта на пазар во Република Македонија батерии и акумулатори во количини не поголеми од оние утврдени во член 20 од овој закон;
- ѓ) Колективен постапувач со отпадни батерии и акумулатори е правно лице кое има добиено дозвола за постапување со отпадни батерии и акумулатори согласно член 22 од овој закон;

- е) Самостоен постапувач со отпадни батерии и акумулатори е правно или физичко лице кое има добиено дозвола за самостојно постапување со отпадни батерии и акумулатори согласно член 23 од овој закон;
- 13) „Пуштање на пазарот“ е снабдување или ставање на располагање батерии и акумулатори, било со плаќање или бесплатно, на трето лице, вклучувајќи го и увозот на батерии и акумулатори;
- 14) „Безжичен електричен алат“ е било кој рачен уред, кој е напојуван од батерија или од акумулатор и е наменет за одржување, за градежни или градинарски активности;
- 15) „Национална цел за собирање“ е, во дадена календарска година, процент кој се добива со делење на тежината на отпадните преносни батерии и акумулатори собрани во согласност со овој закон или со одредбите од друг закон кои се однесуваат на собирање на електрична и електронска опрема во таа календарска година, со просечната тежина на преносните батерии и акумулатори, кои производителот директно им ги продава на крајните корисници или ги испорачува на трети лица, со цел тие да им ги продадат на крајните корисници за време на таа календарска година и на претходните две календарски години;
- 16) „Собирно место“ е место во објект, просторија или на отворено каде е поставен соодветен сад за собирање на отпадните батерии и акумулатори со цел истите да бидат преземени заради собирање, селектирање, преработка или рециклирање на истите;
- 17) „Управување со отпадни батерии и акумулатори“ е збир на активности, мерки и одлуки наменети за постигнување на националните цели за собирање на отпадни батерии и акумулатори, а се преземени во согласност со овој закон и со прописите кои го регулираат управувањето и постапувањето со отпадот;
- 18) „Доброволен договор“ е формален договор кој има извршни клаузули склучен помеѓу, органите на централната и локалната власт од една страна и организациите кои застапуваат одредени интереси на економските оператори, групи на економски оператори и поединечни економски оператори, од друга страна, со цел да се постигнат целите од овој закон утврдени во член 3 и националните цели од член 35 од овој закон, кој е отворен за пристапување на сите правни и физички лица кои сакаат да ги исполнат условите утврдени во договорот. Доброволниот договор е достапен до јавноста согласно овој и друг закон;
- 19) „Орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина“ е Управата за животна средина, орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање;
- 20) „Системи за итни случаи“ - се системи кои се користат во случај каде има потреба од резервно напојување со извор на енергија во болници, на аеродроми, во возови или во авиони, во системите за тревожење вклучувајќи го и осветлувањето, како и во други случаи каде за вршењето на

дејноста е неопходно постојано напојување со енергија (на пример: наплатни терминали, инвалидски колички, електрични врати и слично);

21) „Друго независно правно лице“ – е правно лице регистрирано за вршење на стручни, технички и консултански услуги од областа на економијата и животната средина.

Член 6

Начела

(1) Во согласност со целите за долгорочна заштита и одржливо користење на природните ресурси и заштита и унапредување на медиумите и областите на животната средина, управувањето со батерии и акумулатори се заснова на следните начела:

1. Начело на одговорност на производителот според кое производителот е одговорен за преземање на мерки за управување со батериите и акумулаторите со цел да се елиминира и/или намали до крајна можна мера негативното влијание врз медиумите и областите на животната средина кое настанува како резултат на отпадните батерии и акумулатори создаден од неговата дејност, вклучувајќи и создавање на услови за остварување на висок степен на нивно собирање од крајните корисници и нивна преработка.
2. Начело на проценка на животниот циклус на производот според кое производителот на батерии и акумулатори е должен да изврши проценка на животниот циклус на батеријата и акумулаторот на начин со кој ќе се овозможи зголемување на еколошките остварувања на батеријата и акумулаторот, искучување или намалување на присуството на опасни супстанции во батериите и акумулаторите согласно научно-техничките достигнувања и да ги дизајнира на начин што ќе придонесе кон намалување на отпадот што настанува од отпадните батерии и акумулатори со цел спречување на негативни влијанија врз медиумите и областите на животната средина.

(2) Во управувањето со батериите и акумулаторите, покрај начелата утврдени во став (1) на овој член, соодветно се применуваат и начелата утврдени во Законот за животна средина и Законот за управување со отпад.

II. БАРАЊА ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Член 7

Барања за олеснување на остранувањето

(1) Производителите се должни да ги дизајнираат уредите на начин кој ќе овозможи крајниот корисник лесно да ги острани отпадните батерии и акумулатори.

(2) Со уредите во кои се вградени батерии и акумулатори производителите се должни да приложат упатство кое го покажува начинот на безбедно

отстранување на отпадните батерии и акумулатори и, ако е потребно, го информираат крајниот корисник за видот на вградените батерии и акумулатори.

(3) Производителите не се должни да го приложат упаството од став (2) на овој член во случај кога заради безбедносни, оперативни или медицински причини или заради обезбедување на целосност на податоци, е неопходно постојано снабдувањето со енергија и постојана поврзаност на уредот со батеријата или акумулаторот.

Член 8

Забрани за присуство на тешки метали

(1) Се забранува пуштање на пазар во Република Македонија на:

а) сите батерии или акумулатори, без оглед на тоа дали се вградени во уреди, кои содржат повеќе од 0,0005 % жива според тежина; и

б) преносни батерии или акумулатори, вклучувајќи ги и оние кои се вградени во уреди, кои содржат повеќе од 0,002 % кадмиум според тежина.

(2) По исклучок на став (1) на овој член, батериите во форма на копче можат да содржат жива не повеќе од 2% според тежина.

(3) Забраната на став (1) на овој член не се применува на преносните батерии и акумулатори наменети за употреба во:

а) системи за итни случаи и системи за тревожење, вклучувајќи и осветлување во итни случаи;

б) медицинска опрема; или

в) безжични електрични алати.

Член 9

Депонирање и согорување

(1) Забрането е остранување отпадните индустриски и автомобилски батерии и акумулатори на депонии.

(2) Забрането е согорување на отпадни индустриски и автомобилски батерии и акумулатори.

(3) Остатоците од кои било батерии и акумулатори кои поминале низ операции на преработка или рециклирање согласно овој закон и операциите за преработка и рециклирање утврдени во Законот за управување со отпад можат да се острани на депонии или да се острани со постапка на горење или согорување.

III. ОБВРСКИ ЗА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ

Член 10

Означување

- (1) Производителот е должен сите батерии и акумулатори, како и батериските пакувања кои ги пушта на пазар во Република Македонија соодветно да ги означи со посебен симбол за одделно собирање на отпадните батерии и акумулатори, како и да го означи капацитетот на истите.
- (2) Производителот е должен, батериите, акумулаторите и батериите во форма на копче, кои содржат повеќе од 0,0005% жива, повеќе од 0,002% кадмиум или повеќе од 0,004% олово, да ги означи и со хемискиот симбол за односниот метал: Hg, Cd или Pb.
- (3) Производителот е должен ознаките од став (1) и (2) на овој член да бидат јасно видливи, читливи и прикажани на неизбришлив начин.
- (4) Начинот на означување, на батериите и акумулаторите и на батериските пакувања, како формата и содржината на симболите од став (1) и (2) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлеже за вршење на работите од областа на животната средина во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлеже за вршење на работите од областа на економијата.
- (5) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на економијата, врз основа на посебно барање од производителот, може да одобри исклучоци од означувањето на батериите и акумулаторите од ставовите (1) и (2) на овој член доколку не е можно од технички причини да се отпечати на истите или во случај кога батериите и акумулаторите се пуштаат на пазар за единствена намена чие остранување подлежи на посеби правила за остранување поврзани со намената.
- (6) Кога е тоа неопходно заради изедначување на условите за пуштање на пазар на батерии и акумулатори, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина по консултација со производителите, може да пропише и посебни начини за означување на капацитетот на батериите и акумулаторите и методологии за утврдување на капацитетот.

Член 11

Пуштање на пазар

- (1) Батерија или акумулатор може да се пушти на пазар под услов да ги исполнува основните барања утврдени во овој закон кои се однесуваат на составот на батериите и акумулаторите, начинот на нивното означување и воспоставените системи за постапување со отпадните батерии и акумулатори, вклучувајќи ја и погодноста за нивна преработка односно рециклирање.

(2) Не може да се забрани пуштање на пазар во Република Македонија на батерии и акумулатори доколку ги исполнуваат условите од став (1) на овој член.

(3) Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина преку органот на државната управа надлежен за вршење на стручни работи од областа на животната средина (во натамошниот текст: стручниот орган) и државниот пазарен инспекторат е должен да ги преземе сите потребни мерки со цел да обезбеди батериите или акумулаторите кои не ги исполнуваат барањата утврдени во овој закон да не се пуштаат на пазарот во Република Македонија или да се повлечат од него.

Член 12

Регистрација на производителите

(1) Производителите кои за прв пат пуштаат на пазар или увезуваат како крајни корисници во Република Македонија батерии и акумулатори се должни да се регистрираат за тоа во органот на државната управа надлежен за вршење на стручни работи од областа на животната средина (во натамошниот текст: стручниот орган).

(2) Регистрацијата се врши со доставување на барање за регистрација, од страна на производителот, до стручниот орган, во пишана или електронска форма, кое ги содржи следните податоци:

- 1) називот на производителот и трговските марки (доколку ги има) кои производителот ги користи при вршење на својата дејност;
- 2) адреса на производителот: поштенски број и седиште, улица и број, веб адреса, телефонски број, како и лице за контакт, број на факс и електронска пошта, доколку постои;
- 3) назив и ознака на видот на батерии и акумулатори што ги пушта на пазарот: преносни батерии и акумулатори, индустриски батерии и акумулатори или автомобилски батерии и акумулатори со доказ за содржина на супстанциите од член 10 став (2) на овој закон;
- 4) информации за начинот на кој производителот ги исполнува или ќе ги исполни обврските што произлегуваат од овој закон (индивидуално или колективно постапување) со опис на системот;
- 5) единствен број на деловниот субјект и даночен број;
- 6) регистрација на производителот;
- 7) изјава во која наведува дека приложените информации за регистрација се вистинити; и

8) вид на производите во кои се вградени батерии и акумулатори.

(3) Врз основа на барањето од став (1) на овој член стручниот орган е должен во рок од седум дена од денот на доставување на барањата да му достави на производителот потврда за упис во регистарот од став (4) на овој член и регистарски број за пуштање на пазар во Република Македонија на батерии и акумулатори (во натамошниот текст: регистарски број).

(4) Стручниот орган води регистар на производителите кои пуштаат на пазар во Република Македонија батерии и акумулатори.

(5) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина ги пропишува формата и содржината и начинот на доставувањето на барањето за регистрација од став (2) на овој член, начинот на воспоставување на регистарскиот број, како и формата и содржината и начинот на водење на регистарот на производители кои пуштаат на пазар во Република Македонија батерии и акумулатори од став (4) на овој член.

(6) Стручниот орган е должен примерок од потврдата за упис на производителот од став (3) на овој член да достави и до органот на државната управа за вршење на работите од областа на царината (во натамошниот текст: царински орган).

(7) Во случај на промена на податоците доставени при регистрацијата од став (2) на овој член, производителот е должен во рок од 30 дена од денот на настанувањето на промената, да достави барања за промена за регистрацијата согласно став (2) на овој член. Во барањето се доставуваат информации само за оние податоци кои се променети.

(8) Во случај кога производителот ќе престане да врши дејноста пуштање на пазар во Република Македонија батерии и акумулатори должен е рок од 30 дена од денот на престанокот да достави барање за бришење од регистарот од став (4) на овој член до стручниот орган. Бришењето од регистарот на производители се врши и на предлог на инспектор доколку се утврди дека не ги исполнува барањата од овој закон.

(9) Стручниот орган е должен во рок од 8 дена од денот на доставувањето на барањето од став (8) на овој член да му достави потврда на производителот за бришење од регистарот од став (4) на овој член.

(10) Стручниот орган е должен примерок од бришењето од регистарот на производите да достави и до царинскиот орган.

(11) Стручниот орган е должен на својата веб страна да го објавува и редовно да го ажурира регистарот од став (4) на овој член.

Член 13

Забрана за увоз на батерии и акумулатори

Царинскиот орган нема да дозволи увоз на батерии и акумулатори без производителот да ја приложи потврдата за регистрација и регистрационен број од член 12 став (3) на овој закон.

IV. ПОСТАПУВАЊЕ СО ОТПАДНИТЕ БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ

Член 14

Забрани за оставање

Забрането е отпадните батерии и акумулатори е да се оставаат или предаваат на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад од домаќинствата или на друг вид отпад.

Член 15

Обврски за крајните корисници

- (1) Секој е должен отпадните батерии и акумулатори да ги чува, собира и да ги остава одвоено од комуналниот отпад и од другите видови на отпад.
- (2) Крајните корисници, се должни отпадните преносни батерии и акумулатори што ги создаваат да ги оставаат на места определени за таа намена, или да ги предадат на правни лица или физички лица кои поседуваат дозволи за постапување со отпад, согласно прописите за управување со отпад.
- (3) Крајниот корисник, е должен отпадните автомобилски батерии и акумулатори што ги создава да ги предаде на продавачот од кои ги купил, или на поседувачот кој извршил сервисна услуга за крајниот корисник или да ги предаде на правни или физички лица кои поседуваат дозволи за постапување со отпад, согласно прописите за управување со отпад.
- (4) Крајниот корисник отпадните индустриски батерии или акумулатори е должен да ги предаде на производителот од кој ги набавил или на правни или физички лица кои поседуваат дозволи за постапување со отпад, согласно прописите за управување со отпад со кој производителот има склучено договор за собирање и постапување.
- (5) Отпадните батерии и акумулатори се собираат одвоено според видот на начин кој кој ќе го олесни нивниот понатамошен третман и/или рециклирање.
- (6) Преносните отпадни батерии и акумулатори се оставаат и собираат оделно од другите видови на отпадни батерии и акумулатори во посебно означени садови за собирање.

Член 16

Обврски за примање и враќање

- (1) Ниту еден поседувач и трговец не смее да го одбие предавањето на преносливи отпадни батерии и акумулатори од страна на крајниот корисник, ниту да бара за возврат на тоа купување на нови батерии и/или акумулатори или да наплаќа надоместок за враќањето.
- (2) Производителот на индустриски и автомобилски батерии и акумулатори, како и трети лица кои работат во негово име, вклучително и поседувачот кој

работи со индустриски и автомобилски батерии и акумулатори на производителот, е должен бесплатно да ги земе назад отпадните индустриски и автомобилски батерии и акумулатори од крајните корисници, без оглед на нивниот хемиски состав и потекло.

(3) По исклучок на став (2) на овој член може да се утврди друг начин на враќање на отпадни индустриски и автомобилски батерии и акумулатори само доколку таквиот начин е утврден во договорот за купопродажба на истите склучен помеѓу производителот, поседувачот и/или трговецот со крајниот корисник, и доколку не е спротивен со одредбите на овој закон.

Член 17

Обврски на поседувачот и трговецот

(1) Поседувачот е должен да постави соодветни садови, на собирни места во својата деловна просторија или во непосредна близина, за собирање на преносливите отпадни батерии и акумулатори што тој ги користел во вршењето на својата дејности или ги користеле неговите клиенти кои заради дејноста што ја врши поседувачот ги остранува отпадните батерии и акумулатори, односно да обезбеди простор за оставање на отпадните индустриски и автомобилски батерии и акумулатори.

(2) Трговецот е должен да постави соодветни садови на собирни места за собирање на преносливи отпадни батерии и акумулатори во својот продажен простор кои по големина и волумен одговараат на просечните количини на батерии и акумулатори што ги продава годишно.

(3) Трговецот е должен да ги превземе отпадните батерии и акумулатори кои ги има во својата продажна програма без надомест или обврска за купување од крајниот корисник, без оглед кој е произведувачот на истите вклучувајќи ги и отпадните батерии и акумулатор кои се составни делови на уредите кои се продаваат или сервисираат.

(4) Поседувачот и трговецот се должни на видно место да постават известување на кое ќе бидат наведени информации за крајниот корисник за начинот на собирање на отпадните батерии и акумулатори на собирните места во рамките на својот деловен простор.

(5) Поседувачот и трговецот се должни собраните отпадни батерии и акумулатори да ги предадат на производителот или од него овластено лице за собирање на отпадни батерии и акумулатори согласно овој закон.

(6) За собирните места, како и за собраните отпадни преносливи батерии и акумулатори во рамките на својот простор, поседувачот и трговецот не треба да поседуваат дозвола за собирање на опасен отпад согласно Законот за управување со отпад.

(7) Со собраните индустриски и автомобилски батерии и акумулатори поседувачот треба да постапува во согласност со правилата за постапување со опасен отпад утврдени со Законот за управување со отпад.

(8) Трговецот кој врши продажба на батериите и акумулаторите вклучувајќи и батерии и акумулатори кои се вградени во електрична и електронска опрема е должен батериите и акумулаторите што ги продава да обезбеди:

- батериите и акумулатори да имаат ознака во согласност со член 10 од овој закон,
- дека истите се увезени од страна на производител кој има потврда и регистрационен број согласно член 12 на овој закон, и
- писмена изјава од правното лице од кое ја купува стоката дека има склучено договор со колективен постапувач од член 22 од овој закон или дека тоа правно лице е самостоен постапувач од член 23 од овој закон, или
- писмена изјава дека батериите и акумулаторите произлегуваат од правно лице кој е мал производител согласно член 20 од овој закон.

Член 18

Обврски за производителот

(1) Производителот на батерии и акумулатори е должен, на свој трошок, самостојно или преку колективниот постапувач со отпадни батерии и акумулатори од член 22 од овој закон да обезбди собирање, преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори од крајниот корисник независно од нивниот хемиски состав, потекло или датумот кога за прв пат се пуштени на пазар во Република Македонија.

(2) Обврската од став (1) на овој член производителот е должен да ја оствари преку собирање и преработка и/или рециклирање на отпадните батерии и акумулатори кои прв пат ги пуштил на пазарот во Република Македонија со:

- редовно преземање на отпадните батерии и акумулатори од собирните места,
- исполнување на националните цели за собирање на преносливи отпадни батерии и акумулатори од член 35 од овој закон односно исполнување на количините за собирање утврдени согласно член 40 став (1) точка 4 од овој закон, за автомобилските и индустриските отпадни батерии и акумулатори, и
- обезбедување нивен третман и рециклирање со цел исполнување на степенот на ефикасност на рециклирањето од член 26 став (3) од овој закон.

(3) Производителот, кој истовремено е и краен корисник, е должен на свој трошок да обезбеди исполнување на обврските од став (1) на овој член, преку собирање, третман и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори кои ги произвел или увезол во Република Македонија.

(4) Обврските од став (1) од овој член не се применуваат за батериите и акумулаторите кое се извезуваат.

(5) Производителот е должен, на своја сметка, да ја информира јавноста за:

- можните влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето од супстанциите кои се користат во батериите и акумулаторите,

- потреббата да не се врши предавање на отпадните батерии и акумулатори во комуналниот отпад и да се собираат одделно со цел да се овозможи нивна преработка и рециклирање,
  - програмите за собирање и рециклирање на отпадни батерии и акумулатори кои постојат,
  - придонесот на граѓаните во рециклирањето на отпадните батерии и акумулатори, и
  - значењето на симболот од член 10 од овој закон со кој се означени батериите и акумулаторите и симболите за хемиските елементи: Hg, Cd и Pb.
- (6) Производителот е должен, на своја сметка, да ја информира јавноста и за спроведување на кампањи за јавно информирање за собирање, третман и за рециклирање на сите отпадни преносливи батерии и акумулатори.
- (7) Трошоците за собирање, третман и рециклирање што ги сноси производителот од став (1) на овој член не смее да ги прикажува одвоено при продажбата на батериите и акумулаторите.
- (8) Трошоците за собирање, третман и рециклирање што ги сноси производителот од став (1) на овој член не смеат да се дуплираат во однос на истите трошоци што се прават при постапувањето со искористените возила и отпадната електронска и електрична опрема.
- (9) Обврската од став (1) на овој член не се однесува на малите производители од член 20 од овој закон.

Член 19

Обврска за собирање

- (1) Заради остварување на обврските од член 18 од овој член, производителот е должен на свој трошок да обезбеди собирање на отпадните батерии и акумулатори од садовите на поседувачот и трговецот во рок од 48 часа од моментот кога поседувачот или трговецот побарал да ги предаде собраните отпадни батерии и акумулатори.
- (2) За исполнување на обврската од став (1) на овој член производителот е должен на свој трошок за поседувачот или трговецот да обезбеди соодветни садови за собирање на отпадни батерии и акумулатори кои ќе бидат поставени, во согласност со член 18 од овој закон, на собирни места во просториите на поседувачот или трговецот на кои производителот им продава батерии и акумулатори.
- (3) Обврската од став (2) на овој член, производителот може да ја оставарува самостојно доколку поседува дозвола од член 22 од овој закон, со или без посредство на трети лица, кои поседуват дозвола за собирање на опасен отпад добиена во согласност со Законот за управување со отпад и/или друга соодветна дозвола согласно закон.
- (4) Обврската од став (2) на овој член, производителот може да ја оставарува преку колективниот постапувач со отпадни батерии и акумулатори од член 22 од овој закон, со посредство на трети лица, кои поседуват дозвола за

собирање на опасен отпад добиена во согласност со Законот за управување со отпад и/или друга соодветна дозвола согласно закон.

Член 20

Ослободување – мал производител

(1) Обврската од член 18 и 19 од овој закон се однесува само на оној производител, кој пуштил годишно на пазар или увезол во Република Македонија повеќе од следните количини батерии и акумулатори:

- 50 кг преносливи батерии;
- 10 кг батерии во форма на копче;
- 100 кг автомобилски акумулатор; и/или
- едно парче индустриски батерии или акумулатори.

(2) Количините од став (1) на овој член се засметуваат како една вредност без оглед на типот на батеријата или акумулаторот, потеклото или вредноста.

(3) Производителот од став (1) од овој член е должен да се регистрира согласно член 12 од овој закон, како и да води евиденција согласно член 30 од овој закон.

(4) Во постапката за регистрација од член 12 од овој закон, малиот производител е должен да побара добивање на решение со кое ќе биде утврден како мал производител, при тоа наведувајќи ја количината на батерии и акумулатори која за прв пат има намера да ја пушти на пазарот во Република Македонија.

(5) Решението од став (4) на овој член го издава стручниот орган заедно со потврдата за регистрација од член 12 став (3) на овој закон.

(6) Стручниот орган е должен во регистарот од член 12 став (4) од овој закон одвоено да ги прикажува производителите за кои издал решение за мал производител и да ги објавува и ажурира во согласност со член 12 став (4) од овој закон.

Член 21

Колективно постапување со отпадни батерии и акумулатори

(1) Исполнувањето на обврските од член 18 од овој закон, како и исполнувањето на националните цели од член 35 од овој закон односно собирање на количините утврдени согласно член 40 став (1) точка 4 од овој закон, производителот, може да ги остварува самостојно или со склучување на посебен договор за преземање на обврски за постапување со отпадни батерии и акумулатори со правно лице кое во согласност со овој закон е овластено за постапување со отпадни батерии и акумулатори во нивно име и за нивна сметка (во понатамошниот текст: колективен постапувач).

(2) Колективниот постапувач е должен да обезбеди спроведување на обврските во име и за сметка на производителот од членовите 18 и 19 од овој закон.

(3) За спроведување на обврските од став (2) на овој член, колективниот постапувач е должен да обезбеди дозвола во согласност со член 22 од овој закон.

(4) Вршењето на работите од став (2) на овој член колективниот постапувач не може да ги извршува самостојно и е должно да ги довери на трети лица кои се регистрирани за вршење на тие работи и поседуваат соодветни дозволи согласно овој закон и/или со Законот за управување со отпад и Законот за животна средина.

(5) Производителот од став (1) на овој член е должен, на колективниот постапувач со кој склучил договор за спроведување на обврските од член 18 и 19 од овој закон, да му плати соодветна цена за услугата поврзана со спроведување на обврските за постапување со отпадните батерии и акумулатори сразмерно на количината на батериите и акумулаторите што производителот ги пушта за прв пат на пазарот во Република Македонија.

(6) Вршењето на работите од став (2) на овој член колективниот постапувач може да ги врши како една дејност или заедно со дејноста за постапување со отпадна електрична и електронска опрема или со дејноста за постапување со искористени возила, доколку за тоа поседува дозвола согласно закон.

(7) Правни и физички лица кои, во име и за сметка на колективниот постапувач или на самостојниот постапувач од член 23 на овој закон, вршат дејност за собирање, транспортирање и/или времено складирање на отпадни батерии и акумулатори треба да поседуваат дозвола за собирање и транспортирање на отпад добиена во согласност со прописите за управување со отпад .

(8) По исклучок од став (7) на овој член за собирање на отпадни батерии и акумулатори на собирните места кај поседувачите и трговците каде се врши продажба на батерии и акумулатори, доколку се дел од системот за постапување со отпадни батерии и акумулатори на колективниот постапувач или на самостојниот постапувач од член 23 на овој закон, немаат обврска да поседуваат дозвола за времено собирање и складирање на отпад во согласност со прописите за управување со отпад.

Член 22

Колективен постапувач

(1) Колективниот постапувач може да постапува со отпадните батерии и акумулатори за сметка на производителите доколку има обезбедено договори за преземање на обврски за постапување со отпадни батерии и акумулатори со производители кои заедно пуштаат на пазар во Република Македонија најмалку 30% од преносните батерии и акумулатори и/или најмалку 20% од индустриските и/или автомобилските батерии и акумулатори во текот на една календарска година и да поседува дозвола од став (2) од овој член.

(2) Колективниот постапувач е должен да поседува дозвола за постапување со отпадни батерии и акумулатори од органот на државната управа

надлежен за вршење на работите од областа на животната средина врз основа на писмено барање кое особено содржи:

- 1) име/назив и седиштето на колективното правно лице;
- 2) листа на посредувачи и трговци со кои има склучено договори за собирање на отпадни батерии и акумулатори;
- 3) временски период за кој се бара дозволата;
- 4) статут на колективното правното лице;
- 5) список со назив, адреса, дејност, регистарски број од член 12 од овој закон, број на деловниот субјект и даночен број на производителите во чие име и за чија сметка ќе постапува со отпадните батерии и акумулатори;
- 6) доказ дека, во моментот на поднесувањето на барањето, има склучено договори за преземање на обврски за постапување со отпадни батерии и акумулатори од правни и физички лица кои се регистрирани согласно член 12 од овој закон и кои заедно пуштаат на пазар или увезуваат во Република Македонија најмалку 10% од количините на батерии и акумулатори согласно видовите за кои бараат дозволата во претходната година и начинот на кој планира во рок од една година, од денот на добивањето на дозволата, да го исполни условот од став (1) на овој член;
- 7) доказ дека има склучено најмалку еден договор со правно лице за преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори кое поседува дозвола за тоа согласно Законот за управување со отпад и интегрирана еколошка дозвола согласно со Законот за животна средина или на нив еквивалентна дозвола кога правното лице за преработка и рециклирање е во странство; и
- 8) програма за постапување со отпадни батерии и акумулатори од член 24 на овој закон.

(3) Покрај документите од ставот (2) на овој член, а во зависност од видот на отпадните батерии и акумулатори, стручниот орган може по потреба да побара барателот да достави и други дополнителни податоци согласно со овој и друг закон.

(4) Доколку дојде до промена на податоците доставени со барањето од ставот (2) на овој член, колективниот постапувач е должен да го известува стручниот орган најдоцна во рок од два месеца од моментот на настанување на промената.

(5) Дозволата од став (2) на овој член се издава за период од најмногу пет години.

(6) Дозволата од став (2) на овој член ја издава органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина врз основа на предлог од стручниот орган.

(7) Дозволата од став (2) на овој член може да се издаде за постапување со повеќе видови батерии и акумулатори или за само одделни видови согласно доставеното барање.

(8) Колективниот постапувач на производителите со кои има склучено договор за превземање на обврска за постапување со отпадни батерии и акумулатори е должно да издаде потврда за ослободување од плаќањето на надоместокот утврден во член 39 од овој закон.

Член 23

Самостојно постапување со отпадни батерии и акумулатори

(1) Производителите обврските од член 18 од овој закон можат да ги остваруваат самостојно доколку за тоа имаат обезбедено дозвола за постапување со отпадни батерии и акумулатори и поседуваат потврда дека се регистрирани кај стручниот орган како производители кои самостојно обезбедуваат постапување со отпадните батерии и акумулатори што ги пушта за прв пат на пазарот во Република Македонија.

(2) Дозволата од став (1) на овој член се добива согласно одредбите од член 22 и член 24 од овој закон.

(3) Врз основа на добиената дозвола, стручниот орган издава потврда дека производителот е регистриран како производител кој самостојно обезбедува постапување со отпадните батерии и акумулатори (во понатамошниот текст: самостоен постапувач).

(4) Самостојниот постапувач е должен да ги спроведе сите обврски кои согласно овој закон се припишани како должност за колективниот постапувач и за производителот.

(5) Самостојниот постапувач е должен да ги доставува извештаите од член 30 од овој закон.

(6) Форма и содржина на потврдата од став (3) на овој член ја пропишува министер кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите во областа на животната средина.

Член 24

Програма за постапување со отпадни батерии и акумулатори

(1) Програмата за постапување со отпадни батерии и акумулатори (во понатамошниот текст: програма) содржи:

а) план за собирање на отпадни батерии и акумулатори кој ги содржи следните податоци:

- видот на отпадните батерии и акумулатори за кои колективниот постапувач обезбедува собирање и постапување (во понатамошниот текст: систем за постапување);
- начинот на остварувањето на националните цели од член 35 од овој закон и исполнување на количините од член 40 став (1) точка 4 од овој закон;
- начин и обем на собирање на отпадните батерии и акумулатори од крајните корисници;
- начин и обем на редовно собирање на отпадните батерии и акумулатори од поседувачите и трговците;

- начин и обем на обезбедување на поседувачите и трговците со соодветни садови за собирање на отпадни батерии и акумулатори кои ќе бидат поставени на собирните места во согласност со член 19 од овој закон;
  - број и локации на собирните места и центри кои се вклучени во системот и назив на правните или физичките лица кои управуваат со нив, како и преглед дека собирните места се поставени и распоредени согласно густината на населението во согласност со член 25 став (11) и (12) од овој закон, земајќи ги во предвид зелените пазари и другите посебно организирани пазари;
  - начин и обем на преземање на отпадните батерии и акумулатори од општините, општините во градот Скопје и од градот Скопје во согласност со член 29 од овој закон;
  - вкупна годишна количина на батерии и акумулатори кои за прв пат во Република Македонија ќе ги пуштат производителите во чие име и за чија сметка колективниот постапувач ги презема обврските за постапување со отпадни батерии и акумулатори;
  - количина на собраните отпадни батерии и акумулатори кои се наменети за преработка и рециклирање; и
  - докази дека функционирањето на системот е финансиски одржлив, финансиски план за развој и доказ за почетните вложувања во системот.
- б) план за третман, преработка и рециклирање кој ги содржи следните податоци:
- видот и капацитетот на средствата и опремата, кои ги поседуваат правните лица за времено складирање, третман, преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори со кои колективниот постапувач има склучено договори;
  - докази дека правните лица за преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори користат најдобри достапни техники за преработка и рециклирање кои редовно се надградуваат и развиваат, и обезбедуваат заштита на здравјето на луѓето и животната средина;
  - мерки со кои се обезбедува дека сите батерии и акумулатори што произлегуваат од електрична и електронска опрема се преработуваат и рециклираат во услови во кои се обезбедува заштита на здравјето на луѓето и животната средина; и
  - начинот на остранување на отпадните батерии и акумулатори кои биле подложени на преработка и рециклирање.
- в) план за спроведување на кампања за подигнување на јавната свест за постапување со отпадни батерии и акумулатори, кој ги содржи следните податоци:
- спроведување на најмалку една годишна кампања за подигнување на јавната свест за постапување со отпадни батерии и акумулатори;
  - мерки за обезбедување информации за граѓаните, и

- предвиден начин и мерки за известување на јавноста и крајните корисници во согласност со член 18 став (5) и (6) од овој закон.

(2) Програмата од став (1) на овој член се изработува за период од пет години.

Член 25

Системи за постапување

(1) При воспоставувањето на системот за постапување и подготвувањето на програмата од член 24 на овој закон, самостојниот постапувач и колективниот постапувач се должни да ги обезбедат следните услови:

а) да им овозможи на крајните корисници да ги искористат преносните отпадни батерии или акумулатори на пристапни собирни места во нивна близина, имајќи ја предвид густината на населението;

б) да ги обврзе поседувачите и трговците кои вршат снабдување со преносните батерии или акумулатори бесплатно да ги земат назад отпадните преносните батерии или акумулатори, со склучување на договори; и

в) да не наметнува никаков трошок за крајните корисници кога тие оставаат отпадни преносливи батерии или акумулатори ниту, пак, да создаваат каква било обврска за купување нови батерии или акумулатори.

(2) Обезбедувањето на условите од став (1) на овој член, самостојниот постапувач и колективниот постапувач може да ги врши заедно со воспоставените системи за постапување со отпадна електронска и електрична опрема или искористени возила.

(3) Кога самостојниот постапувач и колективниот постапувач во својот систем се грижат за собирање на отпадни индустриски батерии и акумулатори должни се во програмата од член 24 од овој закон да обезбедат мерки поседувачот или трговецот да не одбиваат да ги земаат назад бесплатно отпадните индустриски батерии и акумулатори од крајните корисници, без оглед на нивниот хемиски состав и потекло, освен доколку постои посебен договори со корисниците, собирањето на отпадните индустриски батерии и акумулатори да се врши на друг начин за покривање на трошоците.

(4) Самостојниот постапувач и колективниот постапувач кој во својот систем се грижи за собирање на отпадни автомобилски батерии и акумулатори е должно во програмата посебно да ги посочи активностите што ќе ги преземе за собирање на отпадни автомобилски батерии и акумулатори од поседувачите и крајните корисници или од достапни собирните места во нивна близина, места на продажба, или други достапни места каде се создава овој вид на отпад доколку собирањето на отпадните батерии и акумулатори не го организирал заедно со системот за постапување со искористени возила.

(5) Во случаите од став (4) на овој член самостојниот постапувач и колективниот постапувач се должни во програмата да обезбедат мерки со кои прифаќањето на отпадни автомобилски батерии и акумулатори од

лични, некомерцијални возила, да не подлежат на никаков трошок за крајните корисници кога тие ги оставаат отпадните батерии или акумулатори ниту, пак, да им создава каква било обврска за купување нови батерии или акумулатори.

(6) Колективниот постапувач е должен програмата да ја изработува во соработка со производителите за чии батерии и акумулатори се вклучени во системот, како и во соработка со производителите да се грижи програмата да се одржува и да биде оперативна.

(7) Собирањето, третманот, рециклирањето и отстранувањето на отпадните батерии и акумулатори, самостојниот постапувач и колективниот постапувач може да ги довери само на правни и физички лица кои поседуваат соодветни дозволи за постапување со отпад согласно Законот за управување со отпад и/или Законот за животна средина, и тоа да го вршат на начин и во услови утврдени со закон и во објекти и капацитет кои ги исполнуваат законски пропишаните услови.

(8) Собирањето на индустриските отпадни батерии и акумулатори од став (4) на овој член, колективниот постапувач е должен да го довери на вршење на друго правно лице или физичко лице кое поседува дозвола за собирање на опасен отпад согласно Законот за управување со отпад.

(9) По исклучок од став (7) на овој член колективниот постапувач може со здружување со производителите кои се вклучени во системот да учествува во активности поврзани со отпадните батерии и акумулатори кои се однесуваат исклучиво на нивно собирање и сортирање и подготовка за понатамошно постапување на отпадните батерии и акумулатори под услови утврдени со Законот за управување со отпад.

(10) При определување на бројот и локациите на собирните места и центри за собирање на отпадни преносни батерии и акумулатори се зема во предвид бројот на жителите во населеното место, при што се обезбедува најмалку едно собирно место или центар на 1000 жители.

(11) При определување на бројот и локациите на собирните места и центри за собирање на отпадни автомобилски батерии и акумулатори се зема во предвид бројот на жителите во населеното место, при што се обезбедува најмалку едно собирно место или центар на 5000 жители.

(12) Собирните места и центри од ставовите (10) и (11) на овој член ги вклучуваат и собирните места лоцирани кај поседувачите и трговците.

Член 26

Третман и рециклирање

(1) Третман на собраните отпадни батерии и акумулатори најмалку опфаќа отстранување на сите течности и киселини.

(2) Третманот, како и складирањето, вклучувајќи го и временото складирање во инсталациите за третман може да се врши исклучиво на места со непропустливи површини и соодветна водоотпорна покривка или во соодветни контејнери.

(3) Рециклирањето на отпадните батерии и акумулатори треба да се направи на таков начин со кој ќе се постигне:

а) рециклирање на 65% од просечната тежина на оловно-киселински батерии и акумулатори, вклучувајќи и рециклирање на содржината на олово до највисок технички можен степен, притоа одбегнувајќи прекумерни трошоци;

б) рециклирање на 75% од просечната тежина на никел-кадмиумски батерии и акумулатори, вклучувајќи и рециклирање на содржината на кадмиум до највисок технички можен степен, притоа одбегнувајќи прекумерни трошоци; и

в) рециклирање на 50% од просечната тежина на други отпадни батерии и акумулатори.

(4) Доколку батериите или акумулаторите се собираат заедно со отпад од електрична и електронска опрема, отпадните батерии и акумулатори се одвојуваат од собраниот отпад од електрична и електронска опрема.

(5) Колективниот постапувач и самостојниот постапувач се должни заедно со извештаите од член 30 од овој закон, да доставуваат и извештај за степенот на ефикасноста на рециклирањето што се постигнува во секоја календарска година од став (3) на овој член.

(6) Со цел постигнување на поголема ефикасност на рециклирањето на отпадните батерии и акумулатори, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина на предлог на стручниот орган согласно научно-техничкиот напредок, може да донесе упастава кои се однесуваат на воведување на посебни правила во однос на пресметката, која е јавно достапна, на степенот на ефикасноста на рециклирањето кои се усогласени со најдобрите достапни техники.

(7) Стручниот орган е должен при донесувањето на упатството од став (6) на овој член да изврши консултација со релевантните заинтересирани страни, особено производителите, собирачите, вршителите на рециклирање, деловните субјекти во процесот на преработката, еколошките организации, организациите на потрошувачи и здруженијата на вработени лица.

(8) Во случај на извоз на отпадни батерии и акумулатори кои не можат да се преработат или рециклираат во Република Македонија колективниот постапувач и самостојниот постапувач може да го изврши во согласност со прописите за извоз на опасен отпад.

(9) Во случаите од став (8) на овој член правно лице и самостојниот постапувач е должен да докаже дека преработката и рециклирањето на отпадните батерии и акумулатори во странство е извршена во согласност со ставовите (1), (2) и (3) на овој член со заверени образци за прекуграничниот промет со отпад согласно прописите за увоз и извоз на отпад и за тоа да достави извештај согласно став (5) на овој член.

(10) Собраните преносливи батерии и акумулатори кои содржат кадмиум, жива или олово, правно лице и самостојниот постапувач можат да ги острнат на депонии или во подземни складишта, доколку не може да се најде соодветен пазар за нивно крајно користење, или ако таквото

отстранување претставува дел од програма за фазно ослободување од тешки метали која била подложена на проценка на еколошките, економските и социјалните влијанија и која покажува дека можноста за ослободување на отпадните батерии и акумулатори на овој начин има предност во однос на рециклирањето.

(11) За извршување на работите од став (10) на овој член колективниот постапувач и самостојниот постапувач е должен да поднесе барање за одобрување на остранивањето до стручниот орган.

Член 27

Обврски за постапување

(1) Колективниот постапувач односно самостојниот постапувач е должен да обезбеди собирните места и центри да бидат уредени на начин којшто ќе овозможи крајните корисници да ги оставаат отпадните батерии и акумулатори, како и да обезбеди редовно преземање на собраните отпадни батерии и акумулатори во рок од 48 часа од моментот на добивање известување од поседувачот или трговецот дека садовите и местата за собирање на отпадни батерии и акумулатори се наполнети.

(2) Колективниот постапувач односно самостојниот постапувач е должен во својот систем за постапување да обезбеди поставување на постери или други информативни алатки со кои ќе ја информира јавноста и крајните корисници за работите од член 18 став (5) од овој закон.

(3) Колективниот постапувач односно самостојниот постапувач во соработка со општините, градот Скопје и општините во градот Скопје е должен на соодветни места да ја известува јавноста за адресите на собирните места и центри кои постојат во подрачјето на таа општина, градот Скопје или општина во Градот Скопје коишто се вклучени во системот, односно каде што се врши собирање на отпадните батерии и акумулатори.

Член 28

Обврска за вклучување во систем за постапување

(1) Поседувачот и трговецот кој поседува или врши продажба на батерии и акумулатори е должен да се вклучи во системот за постапување со отпадни батерии и акумулатори со спроведување на мерки и активности што се содржани во програмата од член 24 од овој закон кои се поврзани со:

- обезбедување на простор за поставување на садови за собирање на преносните отпадни батерии и акумулатори или за оставање на индустриските и автомобилските отпадни батерии и акумулатори;

- поставување на известувања во кои се содржани информациите од член 18 став (5) од овој закон и информациите од член 27 став (3) од овој закон; и

- спроведување на обврските од член 16 и 17 од овој закон и другите обврски кои се однесуваат на поседувачот и трговецот утврдени со овој закон.

(2) Обврската од став (1) алинеја 1 на овој член не се однесува на трговците кои продаваат стока во зелените пазари или на други посебно организирани пазари. Во овој случај обврската од став (1) алинеја 1 на овој член должен е да ја исполни раководителот на зелените пазари или на другите посебно организирани пазари.

(3) Поседувачот и трговецот, веднаш штом ќе увидат дека е наполнет садот со отпадни батерии и акумулатори поставен на собирното место, односно е исполнет просторот наменет за оставање на истите, е должен да го извести колективниот постапувач или самостојниот постапувач, или од нив овластено трето лице, со цел да дојде и да ги преземе собраните отпадни батерии и акумулатори.

(4) Колективниот постапувач со отпад не може да го оневозможи вклучувањето во системот и со тоа спроведувањето на програма од член 24 од овој закон на производител кој врши увоз на батерии и акумулатори во Република Македонија, ниту пак да бара исполнување од производителот други услови кои можат да преставуваат трговски бариери или нарушување на пазарната конкуренција, доколку производителот ги исполнува условите кои важат и за домашните производители што се вклучени во истиот систем.

Член 29

Обврски на градоначалник

(1) Градоначалникот на општината, на општината во градот Скопје и во градот Скопје, е должен да:

- определи места за поставување на садови за одвоено собирање на отпадни батерии и акумулатори на подрачјето на општината, општината во градот Скопје и на градот Скопје, и

- организира ситеми за собирање и времено скалдирање на отпадни преносливи батерии и акумулатори и нивно предавање за третман, преработка и/или рециклирање.

(2) Работите од став (1) на овој член градоначалникот на општината, на општината во градот Скопје и во градот Скопје ја врши во соработка со колективниот постапувач и/или самостојниот постапувач со кои може да организира одделно собирање на отпадните батерии и акумулатори на подрачјето на општината, на општината во градот Скопје и на градот Скопје преку воспоставување на собирни места и центри и обезбедување на редовно собирање на отпадните батерии и акумулатори од собирните места и центри.

(3) Собирните места и центри од став (2) на овој член можат да бидат поставени во просториите на поседувачите или трговците, во просториите

на научно-обврзовните установи кои постојат на подрачјето на општината, на општината во градот Скопје и на градот Скопје, на зелените пазари или други посебно организирани пазари, на јавните површини или на други соодветни места каде се очекува крајните корисници да остават отпадни батерии и акумулатори имајќи ја во предвид густината на населението.

(4) Обврските од став (1) на овој член градоначалникот може да ги оствари врз основа на склучен договор со колективниот правно лице и/или со самостојниот постапувач.

(5) Со договорот од став (4) на овој член особено се регулираат меѓусебните права и обврски на договорните страни, условите и начинот на воведување на одделното собирање на отпадните батерии и акумулатори, начинот на финансирање и покривање на трошоци, начинот на информирање на јавноста и крајните корисници, како и друг прашања од заеднички интерес.

(6) Во Програмите за управување со отпад и актите на општините, општините во градот Скопје и на градот Скопје со кои се регулира прашањето за постапување со отпад утврдени согласно Законот за управување со отпад, задолжително се земаат во предвид и целите за собирање на отпадни батерии и акумулатори од член 35 од овој закон.

(7) Собирните места поставени во основните и средните училишта треба да се исклучиво наменети за собирање на преносни батерии и акумулатори.

Член 30

Обврски за доставување на извештаи

(1) Колективниот постапувач е должен најдоцна до 31 март во тековната година до стручниот орган да достави годишен извештај за постапувањето со отпадните батерии и акумулатори од страна на производителите во чие име и за чија сметка е одговорно за правилното постапување со отпадните батерии и акумулатори, за претходната година кој особено содржи податоци:

1) за количината, видот, составот и големината на батериите и акумулаторите што се пуштени на пазар во Република Македонија;

2) за количината, видот, составот и големината на отпадните батерии и акумулатори кои се собрани;

3) за количини, видот, составот и големината на отпадни батерии или акумулатори кои се предадени за третман или рециклирање;

4) за количината, видот, составот и големината на отпадните батерии и акумулатори кои се третирани или рециклирани, вклучително и оние што се извезени заради третман или рециклирање;

5) колични и процент на остварување на собирање на отпадните батерии и акумулатори во однос на количините што ги пуштил на пазар во Република Македонија во претходната година, и

6) колични и процент на остварување на националните цели од член 35 од овој закон.

(2) Самостојниот постапувач е должен годишниот извештај од став (1) на овој член да го доставува за отпадните батерии и акумулатори кои што самиот ги пуштил на пазар за прв пат во Република Македонија.

(3) Известувањето се врши на начин утврден согласно член 31 од овој закон.

(4) Годишниот извештај од став (2) на овој член пред доставувањето до стручниот орган задолжително се потврдува од друго независно правно лице регистрирано за вршење на соодветна дејност.

(5) Стручниот орган е должен да го одобри годишниот извештај од став (2) на овој член во рок од 60 дена од денот на приемот.

(6) Производителот е должен да води евиденција за количините и видовите на батерии и акумулатори кои ги пуштил на пазар во Република Македонија во текот на една календарска година во пишана и електронска форма на посебен образец и за тоа да го известува:

1) колективниот постапувач во случај кога постапувањето со отпадни батерии и акумулатори го доверил на истото;

2) стручниот орган кога е регистриран како самостоен постапувач;

3) стручниот орган кога е мал производител, и/или

4) стручниот орган кога не обезбедува постапување со отпадните батерии и акумулатори за што го плаќа надоместокот од член 39 од овој закон.

(7) Пресметувањето на количината на батерии и акумулатори што се пуштени на пазар во Република Македонија се врши преку еднократно собирање на тежината на батериите и акумулаторите, не сметајќи ги батериите и акумулаторите што се извезени од Република Македонија.

(8) Формата и содржината на образецот на годишниот извештај од став (1) на овој член и начинот на неговото доставување, како и формата и содржината на образецот од став (6) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(9) Известувањето од став (6) на овој член се доставува најдоцна до 31 март во тековната година.

Член 31

Доставување извештаи

(1) Правното и физичкото лице кое за колективниот постапувач или за самостојниот постапувач врши собирање на отпадни батерии и акумулатори е должен да подготвува и доставува извештаи за количините на собраните отпадни батерии и акумулатори на посебен образец.

(2) Правното и физичкото лице кое за колективниот постапувач или за самостојниот постапувач врши третман и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори е должен да подготвува и доставува извештај за количините на превземни, третирани или рециклирани отпадни батерии и акумулатори на посебен образец.

(3) Форма и содржина на обрасците од ставовите (1) и (2) на овој член, како и начинот на нивното подготвување и доставување ги пропишува министер кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите во областа на животната средина.

(4) Правното и физичкото лице кое врши преработка на отпадни батерии и акумулатори е должно да подготвува и да доставува извештај за степенот на ефикасноста за рециклирањето на отпадните батерии и акумулатори кој се постигнува во секоја календарска година, како и за тоа дали е исполнет степенот на ефикасноста на рециклирање согласно член 26 став (3) од овој закон.

(5) Извештајот од став (4) на овој член се доставува до стручниот орган.

(6) Составен дел на обрасците од ставовите (1) и (2) на овој член се и формуларите за постапување со отпадот во согласност со прописите за управување со отпад, како и образците за прекугранично промет со отпад согласно член 25 став (9) на овој закон.

(7) Лицата кои управуваат со собирните места и центри и места за времено складирање на отпадни батерии и акумулатори немаат обврска за доставување на податоците од ставовите (1) и (2) на овој член, доколку истите не вршат собирање, третман или рециклирање на отпадните батерии и акумулатори.

(8) Рокот за доставување на обрасците од став (1) и (2) на овој член се уредува со договорот склучен помеѓу колективниот постапувач или самостојниот постапувач и правното или физичкото лице за вршење на работите за собирање, третман или рециклирање на отпадни батерии и акумулатори, на начин кој ќе овозможи почитување на обврските за доставување на извештаи на колективниот постапувач или самостојниот постапувач утврдени со овој закон.

Член 32

Одземање на дозволите и бришење од регистарот

(1) Стручниот орган ќе започне постапка за одземање на дозволата од член 22 од овој закон и/или потврдата од член 23 од овој закон на колективниот постапувач односно на самостојниот постапувач доколку со извештај од спроведен надзор се констатира дека:

- не обезбедува постапување со отпадните батерии и акумулатори во согласност со овој или друг закон;

- не достави годишен извештај согласно член 30 од овој закон;

- не ги исполни националните цели согласно член 35 од овој закон редоследно во две години или за две години во период од три години, и

- не обезбеди собирање на автомобилски батерии и акумулатори во количините утврдени согласно член 40 став (1) точка 4 од овој закон.

(2) Стручниот орган ќе започне постапка за одземање на дозволата односно потврдата доколку со инспекциски надзор извршен од државен инспектор за животна средина се докаже дека колективниот постапувач или

самостојниот постапувач собирањето, третманот и отстранувањето на отпадот од батерии и акумулатори го вршат спротивно на овој закон и прописите за управување со отпад.

(3) Стручниот орган ќе започне постапка за бришење на производителот од регистарот на производители од член 12 став (4) од овој закон, доколку со извештај од спроведен надзор се констатира дека производителот кој не обезбедил постапување со отпадни батерии и акумулатори, го нема платено надоместокот од член 39 од овој закон за батериите и акумулатори кои ги пуштил на пазарот во текот на една година.

(4) Стручниот орган ќе започне постапка за бришење на производителот од регистарот на производители од член 12 став (4) од овој закон, доколку со извештај за спроведениот надзор се констатира дека производителот кој е регистриран како мал производител ги надминал количините за батериите и акумулатори кои ги пуштил на пазарот во текот на една година утврдени со член 20 став (1) од овој закон.

Член 33

Обврски на производителот, поседувачот и/или трговецот како крајните корисници

(1) Производителот, поседувачот и/или трговецот кој за вршење на дејност или активност, сам увезува батерии и акумулатори и за тоа нема претходен посредувач или доставувач во Република Македонија, и со тоа истовремено е и краен корисник, е должен за отпадните батерии и акумулатори кои тој ги создава, да обезбеди постапување со истите на следниот начин:

- да склучи договор со колективен постапувач од член 22 од овој закон кое во негово име и за негова сметка ќе обезбеди собирање на отпадните батерии и акумулатори, или

- самостојно да постапува со отпадните батерии и акумулатори и обезбеди нивно собирање, преработка и рециклирање во согласност со член 23 од овој закон.

(2) По исклучок од став (1) на овој член, производителот, поседувачот и/или трговецот кој за вршење на својата дејност или активност, сам увезува индустриски и автомобилски батерии и акумулатори и за тоа нема претходен посредувач или доставувач во Република Македонија, и со тоа истовремено е и краен корисник, е должен за отпадните индустриски и автомобилски батерии и акумулатори кои тој ги создава, да обезбеди договор за преземање на истите со правно лице кое има соодветна дозвола согласно Законот за управување со отпад.

Член 34

Исклучоци од постапувањето

(1) Малиот производител не е должен да склучи договор со колективен постапувач од член 22 од овој закон или да обезбеди дозвола во согласност со член 23 од овој закон доколку количината на батериите и акумулаторите

што ги пуштил на пазар или ги увезува како краен корисник, не ги надминува количините на годишно ниво утврдени во член 20 став (1) од овој закон.

(2) Исклучокот од став (1) на овој член, не го ослободува малиот производител од спроведување на другите обврски утврдени во овој закон за постапување со батериите и акумулаторите и отпадните батерии и акумулатори.

V. Национални цели за собирање отпадни батерии и акумулатори

Член 35

Национални цели за собирање

(1) На територијата на Република Македонија, следните количества на преносни отпадни батерии и акумулатори треба да се соберат во следниот временски рок:

а) До крајот на 2016 година, минимум 25% од тежината на преносните батерии и акумулатори што се пуштени на пазарот на територијата на Република Македонија.

б) До крајот на 2020 година, минимум 45% од тежината на преносните батерии и акумулатори што се пуштени на пазарот на територијата на Република Македонија.

(2) Извезените количества на преносни батерии и акумулатори од територијата на Република Македонија нема да се засметуваат во количините од став (1) на овој член.

(3) Количината на отпадни преносливи батерии и акумулатори која секој поодделен производител е должен да ја собере во тековната година заради постигнување на целите од став (1) на овој член треба да е еднаква на делот кој одговара на неговата годишна количина на батерии и акумулатори коишто ги пуштил на пазар во Република Македонија, во однос на количината за која се одговорни сите производители кои пуштиле на пазарот во Република Македонија батерии и акумулатори.

(4) Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина може да утврди проценти за собирање на преносни батерии и акумулатори за секоја година посебно заради постепено постигнување на целите од став (1) на овој член, претходно усогласени со економските оператори.

(5) Целите од став (1) на овој член Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина може да ги ревидира по потреба, а најмалку еднаш на три години, во согласност со програмата од член 36 од овој закон.

(6) Во количините од став (1) на овој член се засметуваат и преносните батерии и акумулатори кои што се вградени во уреди или во електронската и електричната опрема.

(7) Стручниот орган ја следи реализацијата на стапките на собирање на годишно ниво врз основа на податоците добиено согласно членовите 30 и 31 од овој закон.

(8) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите во областа на животната средина го пропишува начинот на следење и пресметка на реализацијата на стапките за собирање на отпадни батерии и акумулатори, како и формата и содржината на образецот за следење и пресметка.

Член 36

Програма за управување со отпадни батерии и акумулатори

(1) За постигнување на националните цели утврдени во член 35 од овој закон и исполнување на количините од член 40 став (1) точка 4 од овој закон, на предлог на стручниот орган, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина донесува Програма за управување со отпадни батерии и акумулатори (во понатамошниот текст: Програма).

(2) Програмата се донесува за период од најмалку пет години и особено содржи:

- опис и оцена на постојната состојба во управувањето со отпадните батерии и акумулатори;

- опис на субјектите кои постапуваат со отпадните батерии и акумулатори;

- количина и вид на батериите и акумулаторите кои се пуштаат на пазарот во Република Македонија, како и идни предвидувања и тренд на развој во наредниот петгодишен период;

- мерки за поттикнување на собирањето на отпадните батерии и акумулатори;

- мерки за поттикнување на истражувањето и подобрувањата во поглед на севкупните еколошки карактеристики на батериите и акумулаторите за време на нивниот севкупен животен циклус;

- мерки за развојот и маркетингот на батерии и акумулатори кои содржат помали количества опасни супстанции, или кои содржат помалку загадувачки супстанции, особено како замена за живата, кадмиумот и оловото;

- мерки со цел помагање на развој на нови технологии за рециклирање, третман и преработка и поттикнување на истражувањето на еколошки и рентабилни методи за рециклирање на сите видови батерии и акумулатори;

- мерки за подржување на капацитетите за третман и преработка со цел воведување на сертифицирана програма за еколошко управување кои

се однесуваат на шемите за управување со животната средина и за ревизија (EMAS);

- мерки за спречување на создавањето на отпадните батерии и акумулатори;
- мерки за поттикнување на степенот на собирање на отпадните батерии и акумулатори;
- мерки за подобрување на состојбата на пазарот за третман, преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори;
- мерки за намалување на присуството на опасни супстанции во батериите и акумулаторите;
- економски мерки;
- мерки за едукација и спроведување на кампања за подигање на јавната свест за постапување со отпадните батерии и акумулатори;
- преглед на законската регулатива за управување со отпадните батерии и акумулатори и мерки за нејзино подобрување;
- насоки за идниот развој на управувањето со отпадните батерии и акумулатори;
- цели на количества на отпадните батерии и акумулатори кои треба да се соберат, третираат и/или преработат во наредниот период, и
- други прашања кои се од значење за управувањето со батериите и акумулаторите.

(3) Програмата се изработува со учество на субјектите кои постапуваат со отпадните батерии и акумулатори, органите на државната и локалната власт, невладините организации и други јавни и научни установи и институции.

Член 37

Доброволно договарање

(1) Економските оператори можат да пристапат кон склучување на доброволен договор со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина преку кој ќе ги регулираат меѓусебните обврски и права заради спроведување на програмата за постапување со отпадни батерии и акумулатори од член 24 од овој закон, информирање на крајните корисници за постапувањето со отпадните батерии и акумулатори, постигнување на поголеми цели од оние утврдени во член 35 од овој закон, постигнување на поголеми количини од оние утврдени во член 40 став (1) точка 4 од овој закон и/или постигнување на целите од член 2 на овој закон.

(2) Договорот од став (1) на овој член задолжително ги уредува следните прашања:

- рок на важност;
- цели и рок за нивно постигнување;
- начин на следење на реализацијата на целите и роковите утврдени во договорот;

- обврски и права на економските оператори и на надлежните органи на државната власт;

- услови и начини за следење на исполнување на обврските утврдени во договорот;

- мерки, начинот на преземањето на мерките и пеналите кои можат да се применат во случај на неисполнување на обврските утврдени во договорот, и

- услови и начин на раскинување на обврските и начинот на надоместување на загубите.

(3) Договорот од став (1) на овој член се објавува во Службен весник на Република Македонија.

(4) Договорот од став (1) на овој член, како и начинот и резултатите од неговото спроведување се достапни на јавноста.

Член 38

База на податоци и информативен систем

(1) Стручниот орган е должен да воспостави и води база на податоци за батериите и акумулаторите што се пуштаат на пазар во Република Македонија.

(2) Базата се води врз основа на податоците од извештаите доставени во согласност со член 30 и 31 на овој закон и особено ги содржи следните податоци за:

1) количината и видот на батериите и акумулаторите што се пуштени на пазар во Република Македонија;

2) количината и видот на отпадните батерии и акумулатори кои се собрани;

3) количината и видот на отпадните батерии и акумулатори кои се третирани, преработени или рециклирани;

4) количини и процент на остварување на националните цели од член 35 од овој закон и количините од член 40 став (1) точка 4 од овој закон; и

5) вкупен преглед на постапувањето со отпадните батерии и акумулатори.

(3) Врз основа на податоците од став (2) на овој член, стручниот орган најдоцна до 30 мај во тековната година објавува извештај во кој се опишува состојбата со управувањето со батериите и акумулаторите што се пуштаат на пазар во Република Македонија во последните три години.

(4) Заедно со извештајот од став (3) на овој член, стручниот орган објавува податоци за реализација на програмата од член 36 од овој закон, како и податоци за постојните системи за постапување со отпадни батерии и акумулатори.

(5) Во извештајот од став (3) на овој член, стручниот орган доставува податоци за сите мерки кои се преземени со цел да се намали влијанието врз животната средина батериите и акумулаторите, особено за мерките кои се однесуваат на:

- а) развој, вклучувајќи доброволни мерки кои ги преземаат производителите, со цел намалување на количествата тешки метали и други опасни супстанции содржани во батериите и акумулаторите;
  - б) нови техники на рециклирање и третман;
  - в) учество на економските оператори во програми за управување со животната средина;
  - г) истражување во наведените области; и
  - д) промовирање на намалувањето на отпадот.
- (6) Податоците собрани врз основа на овој член се обработуваат и валидираат од страна на Македонскиот информативен центар за животна средина во Информативен систем за отпадни батерии и акумулатори, кој е составен дел на Информативниот систем за животна средина.
- (7) Обработените и валидираните податоци од став (6) на овој член се доставуваат до надлежните тела и органи на Европската комисија и истите се достапни на јавноста.

Член 39

Економски инструменти

- (1) Производителот кој за прв пат пушта на пазарот во Република Македонија батерии и акумулатори, како и производителот, поседувачот и трговецот кој како краен корисник увезува во Република Македонија батерии и акумулатори, е должен да плати надоместок за управување со отпадни батерии и акумулатори (во понатамошниот текст: надоместок).
- (2) Надоместокот од став (1) на овој член изнесува:

	Вид на производот	Износ
1.	Преносни батерии и акумулатори	120,00 ден/кг
2.	Оловни автомобилски и индустриски батерии и акумулатори	0,9 ден/кг
3.	Други неоловни индустриски и автомобилски батерии и акумулатори	8,5 ден/кг

(3) Надоместокот се пресметува врз основа на нето - тежина на батериите и акумулаторите.

(4) Обврската за пресметување на надоместокот настанува во моментот кога за прв пат производителот пушта во Република Македонија батериите и акумулаторите.

(5) Обврската за пресметување на надоместокот за производителот, поседувачот и трговецот кој како краен корисник увезува во Република Македонија батерии и акумулатори со чие користење создава отпадни батерии и акумулатори настанува во моментот кога го започнал користењето на истите.

(6) Производителот и производителот, поседувачот и трговецот кој како краен корисник увезува батерии и акумулатори е должен да го плати надоместокот од став (2) на овој член на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка на секој 15 ден во тековниот месец за сите пресметани надоместоци од претходниот месец.

(7) Надоместокот не се плаќа доколку батериите и акумулаторите се извезуваат.

(8) Во случајот од ставот (7) на овој член, производителот и производителот, поседувачот и трговецот кој како краен корисник увезува батерии и акумулатори, е должен да обезбеди извозна царинска декларација како доказ дека количината на батериите и акумулаторите, за која не е пресметан надоместокот од став (2) на овој член, е извезена од Република Македонија.

(9) Во случај на извоз на батерии и акумулатори на кои се наплатува надоместок определен со овој член, за кои претходно е уплатен надоместок од ставот (2) на овој член, производителот и производителот, поседувачот и трговецот кој како краен корисник увезува батерии и акумулатори, имаат право на враќање на уплатениот надоместок за извезената количина врз основа на решение издаден од стручниот орган.

(10) Против решението од ставот (9) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(11) Средствата од надоместокот од став (2) на овој член се приход на Буџетот на Република Македонија.

(12) Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на финансиите пропишува начинот, постапката и потребната документација за враќање на надоместокот во случаите од ставот (9) на овој член.

Член 40

Ослободување од плаќање на надоместокот

(1) Од плаќање на надоместокот од член 39 став (2) од овој закон се ослободени:

1) Производителот и производителот, поседувачот и трговецот кој како краен корисник увезува батерии и акумулатори склучил договор за преземање на обврски за постапување со отпадни батери и акумулатори со правно лице кое има обезбедено дозвола согласно член 22 став (8) од овој закон;

2) Производителот и производителот, поседувачот и трговецот кој како краен корисник увезува батерии и акумулатори има обезбедено потврда дека производителот е регистриран како самостоен постапувач согласно член 23 став (3) од овој закон;

3) Производителот кој е определен како мал производител согласно член 20 од овој закон, и

4) Производителот и производителот, поседувачот и трговецот кој како краен корисник увезува автомобилски батерии и акумулатори не обезбеди, како самостоен постапувач или преку колективен постапувач, собирање на најмалку 80% од годишната количина на автомобилски батерии и акумулатори што ги пуштил на пазарот во Република Македонија.

(2) Производителот и производителот, поседувачот и трговецот кој како краен корисник увезува батерии и акумулатори од став (1) точка 1 на овој член се ослободени од плаќање на надоместокот од член 39 став (2) на овој закон доколку поседува потврда од член 22 став (8) од овој закон.

(3) Формата и содржината на образецот на потврдата од став (2) на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(4) По исклучок од став (1) на овој член, надоместокот од член 39 став (2) од овој закон, колективниот постапувач или самостојниот постапувач го плаќаат во двоен износ доколку:

1) колективниот постапувач или самостојниот постапувач не поднесе извештај согласно член 30 од овој закон;

2) стручниот орган не го одобри извештајот согласно член 30 став (5) од овој закон, заради неисполнување на националните цели утврдени во член 35 од овој закон или не е обезбедено собирање на автомобилски батерии и акумулатори во количини утврдени согласно член 40 став (1) точка 4 од овој закон. Во овој случај надоместокот се плаќа само за разликата помеѓу националните цели утврдени согласно член 35 од овој закон односно количините утврдени согласно член 40 став (1) точка 4 од овој закон и постигнатите цели односно количини согласно годишниот извештај и/или наодот на стручниот орган, и

3) е доставен неточен годишен извештај согласно член 30 од овој закон во однос на видот и количината на батерии и акумулатори што ги пуштил на пазар во Република Македонија или ги увезол како краен корисник.

(5) За случаите од став (4) на овој член стручниот орган донесува решение.

(6) Против решението од став (5) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(7) Во случаите од став (4) на овој член, двојниот надоместок се пресметува според висината на надоместокот, утврден во член 39 став (2) од овој закон, сразмерно на уделот на видот и количината на батериите и акумулаторите коишто се пуштени на пазар во Република Македонија.

Член 41

Користење на надоместокот и Програма за финансирање

(1) Средствата собрани од надоместокот од член 39 став (2) на овој закон се користат за спроведување на мерки и активности што се утврдени во Програмата за управување со отпадни батерии и акумулатори од член 36 од овој закон.

(2) Финансирањето и реализацијата на мерките и активностите од став (1) на овој член се врши врз основа на годишна програма за финансирање што стручниот орган ја подготвува врз основа на програмата од член 36 од овој закон.

(3) Годишната програма за финансирање ја донесува Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(4) Доделувањето на средствата од програмата од став (3) на овој член, се врши по пат на јавен конкурс.

(5) По исклучок од ставот (2) на овој член дел од средствата од програмата од став (3) на овој член, може да се доделат и со одлука на Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, доколку средствата се наменети за исполнување на обврски кои се утврдени во доброволните договори од член 37 од овој закон.

Член 42

Јавен конкурс

(1) Јавниот конкурс од член 41 став (4) на овој член се спроведува од комисија формирана од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Комисијата од став (1) на овој член е составена од пет члена од кои:

- еден е претставник од стручниот орган,
- еден е претставник од колективниот постапувач од член 22 од овој закон,
- еден е претставник од самостоен постапувач од член 23 од овој закон;
- еден претставник од трговците кои вршат продажба на батерии и акумулатори во Република Македонија. и
- еден претставник од правните лица кои вршат собирање, третман и/или преработка на отпадните батерии и акумулатори.

(3) Јавниот конкурс од член 41 став (4) од овој закон се објавува во Службен весник на Република Македонија и во најмалку два дневни весници кои излегуваат на целата територија на Република Македонија во траење од 30 дена.

(4) Комисијата од став (2) на овој член е должна да донесе одлука за распоредување на средствата во рок од 30 дена од денот на истекувањето на рокот од став (4) на овој член.

(5) Резултатите од конкурсот се објавуваат во Службен весник на Република Македонија.

Член 43

V. Надзор

- (1) Надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, врши органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.
- (2) Инспекциски надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, врши Државниот инспекторат за животна средина.
- (3) Надзор над извештаите поднесени согласно член 30 и 31 од овој закон врши стручниот орган.
- (4) За работите од надлежност на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје утврдени со овој закон, инспекциски надзор над примената и спроведувањето на овој закон го вршат овластените инспектори за животна средина на општините, овластените инспектори за животна средина на општините во градот Скопје и овластените инспектори за животна средина на градот Скопје.
- (5) Инспекциски надзор над примената и спроведувањето на овој закон во однос на означувањето на батериите и акумулаторите и поседувањето на садови за собирање на отпадни батерии и акумулатори кој трговците, и како и во однос на известување на потрошувачите го врши Државниот пазарен инспекторат.
- (6) Инспекциски надзор над примена на овој закон во делот на незаконското постапување со отпадните батерии и акумулатори од страна на граѓаните и негово оставање или предавање како комунален отпад вршат комуналните инспектори и овластените инспектори на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје.
- (7) Надзорот на плаќањето на надоместокот од член 39 од овој закон го врши Управата за јавни приходи согласно прописите за наплата на јавни давачки.

Член 44

Државните инспектори за животна средина, овластените инспектори за животна средина на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, државните пазарни инспектори, комуналните инспектори на општините, општините во градот Скопје и на Градот Скопје при преземањето на активности за вршење на инспекциски надзор над примена на овој закон, можат да побараат соработка од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на внатрешните работи.

Член 45

Делокруг на надзор на државниот инспектор за животна средина

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот инспектор за животна средина, има право:

1. да врши увид и контрола и да утврди дали батериите и акумулаторите имаат присуство на тешки метали спротивно на член 8 од овој закон;
2. да врши увид и контрола и да утврди дали со отпадните батерии и акумулатори се постапува спротивно на член 9 од овој закон;
3. да врши увид и контрола и да утврди дали правните или физичките лица кои пуштаат батерии и акумулатори на пазарот во Република Македонија се регистрирани во согласност со член 12 од овој закон;
4. да врши увид и контрола и да утврди дали правните или физичките лица ги оставаат отпадните батерии и акумулатори на места означени за таа намена (член 14);
5. да врши увид и контрола и да утврди дали правните или физичките лица како крајни корисници отпадните батерии и акумулатори ги собираат и чуваат одвоено (член 15 став (1) и (2));
6. да врши увид и контрола и да утврди дали поседувачот и трговецот ги прима преносливите отпадни батерии и акумулатори предадени од страна на крајните корисници во согласност со член 16 од овој закон;
7. да врши увид и контрола и да утврди дали поседувачот има поставени садови за собирање на отпадните батерии и акумулатори и известување за начинот на собирање на отпадните батерии и акумулатори (член 17 став (1) и (4));
8. да врши увид и контрола и да утврди дали поседувачот и трговецот ги предаваат собраните батерии и акумулатори на лица овласени за собирање (член 17 став (5));
9. да врши увид и контрола и да утврди дали производителот ги исполнил обврските што произлегуваат од член 18 од овој закон;
10. да врши увид и контрола и да утврди дали производителите обезбедуваат собирање на отпадните батерии и акумулатори во согласност со член 19 од овој закон;
11. да изврши увид и контрола и да утврди дали се исполнети условите за ослободување (член 20);
12. да изврши увид и контрола и да утврди дали производителот самостојно или преку колективно лице постапува со батериите и акумулаторите (член 21 став (1));
13. да изврши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач поседува дозвола согласно член 22 од овој закон;
14. да изврши увид и контрола и да утврди дали производителот кој самостојно постапува со отпадните батерии и акумулатори поседува дозвола согласно член 23 од овој закон;
15. да изврши увид и контрола и да утврди дали собирањето на индустриските отпадни батерии и акумулатори е доверено на правно или физичко лице кое поседува дозвола за собирање на

- опасен отпад согласно Законот за управување со отпад (член 25 став (8));
16. да изврши увид и контрола и да утврди дали бројот на локациите на собирните места и центри за собирање на отпадни преносни батерии и акумулатори одговараат на условот од поставување на едно собирно место или центар на 1000 еквивалент жители (член 25 став (10));
  17. да изврши увид и контрола и да утврди дали бројот и локациите на собирните места и центри за собирање на отпадни автомобилски батерии и акумулатори одговара на условот од поставување на најмалку едно собирно место или центар на 5000 еквивалент жители (член 25 став (11));
  18. да изврши увид и контрола и да утврди дали третманот и рециклирањето на отпадните батерии и акумулатори се врши согласно член 26 од овој закон;
  19. да изврши увид и контрола и да утврди дали е доставен извештај за степенот на ефикасноста на рециклирањето што се постигнува во секоја календарска година (член 26 став (5));
  20. да изврши увид и контрола и да утврди дали се исполнуваат обврските за постапување согласно член 27 од овој закон;
  21. да изврши увид и контрола и да утврди дали поседувачот и трговецот кој, поседува, или, врши продажба на батерии и акумулатори има поставено садови за собирање на отпадните батерии и акумулатори, има поставено известувања во кои се содржани информации за постапувањет и ги спроведуваат своите обврски за постапување со отпадни батерии и акумулатори (член 28);
  22. да врши увид и контрола и да утврди дали се доставуваат извешати согласно член 30 и 31 од овој закон;
  23. да врши увид и контрола и да утврди дали производителот, поседувачот и/или трговецот кој за вршење на својата дејност или активност, сам увезува батерии и акумулатори и за тоа нема претходен посредувач или доставувач во Република Македонија постапува согласно член 33 од овој закон;
  24. да врши увид и контрола и да утврди дали документите и податоците со кои се тврди дека се исполнети национални цели од член 35 на овој закон се веродостојни;
  25. да врши увид и контрола и да утврди дали се исполнуваат обврските што произлегуваат од доброволните договори (член 37); и
  26. да врши увид и контрола и да утврди дали се исполнуваат обврските и условите за постапување со отпадни батерии и акумулатори што се утврдени во овој закон.
- (2) На барање на државниот инспекторат за животна средина во вршењето на инспекцискиот надзор може да учествува и државен службеник вработен во стручниот орган.

(3) Државниот инспектор за животна средина е должен да изврши инспекциски надзор кога тоа го побарал стручниот орган.

Член 46

Донесување на решенија на државниот инспектор за животна средина

(1) При вршењето на инспекцискиот надзор на правните и физички лица, инспекторот за животна средина, со решение:

1. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку батериите и акумулаторите имаат тешки метали спротивно на она што е утврдено во член 8 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги острани последиците и за тоа ќе го извести државниот пазарен инспекторат (член 8);
2. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 120 дена доколку со отпадните батерии и акумулатори се постапува спротивно на член 9 од овој закон;
3. ќе ги задолжи да се регистрираат согласно член 12 од овој закон;
4. ќе ги задолжи отпадните батерии и акумулатори да ги остават на места означени за таа намена и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена да ги остранат утврдените недостатоци (член 14);
5. ќе ги задолжи отпадните батерии и акумулатори да ги собираат и чуваат одвоено и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена да ги остранат утврдените недостатоци (член 15);
6. ќе ги задолжи да постапуваат согласно член 16 од овој закон;
7. ќе ги задолжи да ги исполнат условите од член 17 на овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена да ги остранат утврдените недостатоци;
8. ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од член 18 и 19 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена да ги остранат утврдените недостатоци;
9. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку немаат склучено договор за преземање на обврски за постапување со отпадни батерии и акумулатори со колективен постапувач или самиот не постапува со нив како самостоен постапувач (член 21);
10. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку колективниот постапувач не поседува дозвола од член 22 став (2) од овој закон;
11. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку самостојниот постапувач не поседува дозвола од член 23 од овој закон;

12. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку немаат изработено програма согласно член 24 од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 60 да ја изработат програмата;
  13. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку не се исполнети условите и не се спроведуваат условите предвидени во програмата од член 24 и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 60 да ги острнат недостатоците;
  14. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку собирањето на индустриските отпадни батерии и акумулаторили го врши правно лице или физичко лице кое не поседува дозвола за собирање на опасен отпад согласно Законот за управување со отпад (член 25 став (8));
  15. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена бројот и локациите на собирните места и центри не се во согласност со член 25 став (10) и (11) од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 60 да ги острнат недостатоците;
  16. ќе ги задолжи третманот и рециклирањето да се одвива согласно член 26 од овој закон;
  17. ќе ги задолжи да ги исполуваат обврските од член 27 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 90 дена да ги острнат недостатоците;
  18. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 15 дена доколку не се исполнети обврските од член 28 од овој закон;
  19. ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку не се доставени извештаите од член 30 и 31 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 90 дена да ги острнат недостатоците;
  20. ќе предложи започнување на постапка за одземање на дозволата од член 22 и потврдата 23 од овој закон и ќе предложи започнување на постапка за бришење од регистарот од член 12 од овој закон доколку утврди дека се исполнети условите од член 32 од овој закон;
  21. ќе ги задолжи да ги исполуваат обврските од член 33 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 90 дена да ги острнат недостатоците;
  22. ќе ги задолжи да преземат мерки за постапување со отпадните батерии и акумулатори доколку не се постигнати националните цели од член 35 од овој закон;
  23. ќе ги задолжи да преземат мерки за исполнување на обврските утврдени во доброволниот договор (член 37); и
  24. ќе ги задолжи да преземат мерки за исполнување на условите и обврските утврдени во овој закон.
- (2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор, државниот инспектор за животна средина утврди дека субјектите коишто управуваат со отпадните батерии и акумулатори не се придржуваат кон законите и другите прописи,

техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и неправилности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на државните инспектори за животна средина и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, државниот инспектор за животна средина ќе поднесе Барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен орган.

(4) Против решението од став (1) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.

(5) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член државниот инспектор за животна средина има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина и Законот за управување со отпад.

Член 47

Делокруг на надзор на овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и на комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје, имаат право:

1. да вршат увид и контрола и да утврдат дали отпадните батерии и акумулатори се оставаат на места кои не се означени за таа намена (член 14 и 15); и

2). да вршат увид и да утврдат дали колективниот постапувач и/или самостојниот постапувач го организира одделното собирање на отпадните батерии и акумулатори на подрачјето на општината, на општината во градот Скопје и на градот Скопје преку воспоставување на собирни места и центри и обезбедуваа редовно собирање на отпадните батерии и акумулатори од собирните места и центри согласно склучените договори (член 29).

Член 48

Донесување на решенија на овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и на комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје

(1) При вршење на инспекцискиот надзор, овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје (во натамошниот текст: овластен инспектор), правните и физички лица, со решение:

1. ќе ги задолжи отпадните батерии и акумулатори да ги оставни на места означени за таа намена и ќе им определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги остронат последиците (член 14 и 15); и
2. ќе ги задолжи да преземат мерки со цел исполнување на обврските утврдени во договорот и ќе им определи рок кој не може да биде подолг од 90 дена во кој треба да ги остронат последиците (член 29).

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор, овластениот инспектор утврди дека субјектите коишто управуваат со отпадните батерии и акумулатори не се придржуваат кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и неправилности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на овластените инспектори и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, овластениот инспектор ќе поднесе Барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен орган.

(4) Против решението од став (1) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина

(5) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член овластениот инспектор има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина и Законот за управување со отпад.

Член 49

Делокруг на надзор на државниот пазарен инспектор

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот пазарен инспектор, има право:

1. да врши увид и контрола и да утврди дали се доставува упаство согласно член 7 став (2) од овој закон;
2. да врши увид и контрола и да утврди дали батериите и акумулаторите што се пуштени на пазар се означени согласно член 10 од овој закон (член 10);
3. да врши увид и контрола и да утврди дали батериите и акумулаторите што се пуштени на пазарот во Република Македонија ги исполнуваат условите утврдени во овој закон кои се однесуваат на

составот на батериите и акумулаторите и начинот на нивното означување (член 11);

4. да врши увид и контрола и да утврди дали батериите и акумулаторите што се пуштени на пазарот од Република Македонија потекнуваат од правни лица кои се регистрирани за тоа согласно член 12 од овој закон;
  5. да врши увид и контрола и да утврди дали трговецот ги прима преносливите отпадни батерии и акумулатори предадени од страна на крајните корисници во согласност со член 16 од овој закон
  6. да врши увид и контрола и да утврди дали трговецот има поставено соодветни садови на собирни точки за собирање на отпадни батерии и акумулатори (член 17 став (2)); и
  7. да врши увид и контрола и да утврди дали трговецот поставува известување на кое ќе бидат наведени информации за крајниот корисник за начинот на собирање на отпадните батерии и акумулатори на собирните точки во рамките на својот деловен простор (член 17 став (4)),
- (2) Во вршењето на работите од став (1) на овој член државниот пазарен инспекторат имаат право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за пазарен инспекторат, Законот за животната средина и Законот за управување со отпад.

Член 50

Донесување на решенија на државниот пазарен инспектор

(1) При вршење на инспекцискиот надзор, државниот пазарен инспектор, правните и физички лица со решение:

1. ќе ги задолжи да приложат упаство согласно член 7 став (2) од овој член;
2. ќе ги задолжат да ги повлечат од пазар батериите и акумулаторите кои имаат присуство на тешки метали спротивно на член 8 од овој закон;
3. ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 15 дена доколку батериите и акумулаторите што се пуштени на пазар не се означени согласно член 10 од овој закон и ќе ги задолжи во рок од 15 да ги остронат последиците;
4. ќе ги задолжи да ги повлечат од пазар батериите и акумулаторите кои не се означени согласно член 10 од овој закон;
5. ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 15 дена доколку батериите и акумулаторите што се пуштени на пазар не ги исполнуваат условите од член 11 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 15 дена да ги остронат последиците;
6. ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 30 дена доколку утврди дека батериите и акумулаторите што се пуштени на

пазарот од Република Македонија потекнуваат од правни лица кои се регистрирани за тоа согласно член 12 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 15 дена да ги острнат последиците;

7. ќе ги задолжи да ги спроведуваат обврските од член 16 од овој закон;
8. ќе ги задолжи да постават соодветни садови на собирни точки за собирање на отпадни батерии и акумулатори (член 17 став (2)); и
9. ќе ги задолжи да постават известување на кое ќе бидат наведени информации за крајниот корисник за начинот на собирање на отпадните батерии и акумулатори на собирните точки во рамките на својот деловен простор (член 17 став (4)).

(2) Против решението од став (1) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот надлежен за вршење на работите од областа на економијата.

Член 51

Примена на одредби од други закони во инспекцискиот надзор

Државните инспекторите за животна средина, овластените инспектори за животна средина, комуналните инспектори на општините, инспекцискиот надзор во областа на управување со батерии и акумулатори и отпад од батерии и акумулатори го спроведуваат во согласност со одредбите од овој закон, Законот за управување со отпад и Законот за животната средина.

VI ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 52

Прекршочни санкции за производителите

(1) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е правно лице за прекршок, доколку:

1. не постапува во согласност со член 8 од овој закон;
2. не се регистрира кога за прв пат пушта на пазар или увезуваа како крајни корисници во Република Македонија батерии и акумулатори (член 12 став (1));
3. не ја информира јавноста согласно член 18 став (5) од овој закон;

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

Член 53

(1) Глоба во износ од 3000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е правно лице за прекршок, доколку:

1. не ги дизајнираат уредите начин кој ќе овозможи крајниот корисник лесно да ги отстарани отпадните батерии и акумулатори (член 7 став (1));
2. не приложат упатство согласно член 7 став (2) од овој закон;
3. не ги означува батериите, акумулаторите, како и батериските пакувања кои ги пушта на пазар во Република Македонија согласно член 10 став (1);
4. не ги означува и со хемиски симбол батериите , акумулаторите и батериите во форма на копче кои содржат повеќе од 0,0005% жива, повеќе од 0,002 % и повеќе од 0.004 олово согласно член 10 став (2);
5. ознаките од став (1) и (2) од член 10 од овој закон не се јасно видливи, читливи и прикажани на неизбришлив начин (член 10 став (3))
6. не постапува во согласност со член 16 став (2) од овој закон;
7. не обезбеди собирање на отпадните батерии и акумулатори кои му ги продал на поседувачот или трговецот, а кои тие ги собрале во рок од 48 часа од моментот кога поседувачот или трговецот побарал да ги предаде собраните отпадни батерии и акумулатори (член 19 став (1))
8. не обезбедил соодветни садови за собирање на отпадни батерии и акумулатори (член 19 став (2)),
9. собирањето на индустриски и автомобилски батерии и акумулатори го доверил на трето лице кое не поседува дозвола за собирање на опасен отпад добиена во согласност со Законот за управување со отпад (член 19 став (4));
10. не води евиденција согласно член 30 став (6) од овој закон;

2) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од став (1) точка 9 и 10 од овој член, Комисијата за одлучување по прекршоци во областа на животната средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (во натамошниот текст: Прекршочна комисија) може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејноста од која произлегува прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

(5) На одговорното лице во правното лице од став (2) и на физичкото лице од став (3) од овој член, Прекршочната комисија може да им изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 15 дена.

Член 54

(1) Глоба во износ од 6000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е правно лице за прекршок, доколку:

1. не обезбди собирање, преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори од крајниот корисник независно од нивниот хемиски состав, потекло или датумот кога за прв пат се пуштени на пазар во Република Македонија (член 18 став (1));
2. не поседува дозвола согласно член 23 од овој закон, ниту пак има склучено договор за преземање на обврски за постапувач со отпадни батерии и акумулатори со колективен постапувач (член 21 став (1));
3. не ги исполни обврските што се утврдени во доброволните договори (член 37).

(2) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од став (1) од овој член, Прекршочната комисија може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност од која произлегува прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

(5) На одговорното лице во правното лице од став (2) и на физичкото лице од став (3) од овој член, Прекршочната комисија може да им изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 15 дена.

Член 55

Прекршочни санкции за мал производител

(1) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на мал производител кој е правно лице за прекршок, доколку:

1. не води евиденција согласно член 30 од овој закон (член 20 став (3))
- (2) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствието од став (1) од овој член.
- (3) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече

на малиот производител кој е физичко лице за дејствието од став (1) од овој член.

Член 56

(1) Глоба во износ од 3.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на малиот производител кој е правно лице за прекршок, доколку:

1. доставил лажни податоци и водел лажна евиденција со цел да се прикаже како мал производител и да биде иземен од обврската согласно член 34 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствието од став (4) од овој член.

(3) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на малиот производител кој е физичко лице за дејствието од став (4) од овој член

(4) На сторителот на прекршокот од став (1) од овој член, Прекршочната комисија може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност од која произлегува прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

(5) На одговорното лице во правното лице од став (2) и на физичкото лице од став (3) од овој член, Прекршочната комисија може да им изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 15 дена.

Член 57

Прекршочни санкции за поседувачите и трговците

(1) Глоба во износ од 2000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на поседувачот или трговецот кој е правно лице за прекршок, доколку:

1. одбие да ги прими преносливите отпадни батерии и акумулатори од страна на крајниот корисник, или за тоа бара за возврат купување на нови батерии и/или акумулатори или наплаќа надоместок за враќањето (член 16 став (1));
2. поседувачот кој работи со индустриски и автомобилски батерии и акумулатори на производителот одбие бесплатно да ги земе назад отпадните индустриски и автомобилски батерии и акумулатори од крајните корисници, без оглед на нивниот хемиски состав и потекло (член 16 став (2));
3. не постави соодветни садови согласно член 17 став (1) и (2) од овој закон;

4. не ги превземе преносливите отпадни батерии и акумулатори кои ги има во својата продажна програма без надокнада или за тоа бара за возврат купување од крајниот корисник, без оглед на производителот, вклучувајќи ги и отпадните батерии и акумулатор кои се составни делови на уредите кои се продаваат или сервисираат (член 17 став (3))
5. не постави известување на видно место на кое ќе бидат наведени информации за крајниот корисник за начинот на собирање на отпадните батерии и акумулатори на собирните места во рамките на својот деловен простор (член 17 став (4));
6. собраните отпадни батерии и акумулатори не ги предаде на лице овластено за собирање на отпадни батерии и акумулатори (член 17 став (5));
7. кога е наполнет садот со отпадни батерии и акумулатори не го известува колективниот постапувач или самостојниот постапувач со цел да дојде и да ги преземе собраните отпадни батерии и акумулатори (член 28 став (3)), и
8. не постапува во согласност со член 33 став (2) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на поседувачот и трговецот кој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

Член 58

Прекршочни санкции за крајниот корисник

(1) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на крајниот корисник, како економски оператор, кој е правно лице за прекршок доколку:

1. ги остава или ги предава отпадните батерии и акумулатори на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад од домаќинствата или на друг вид отпад (член 14);
2. не постапува со отпадните батерии и акумулатори во согласност со член 15 став (1) од овој закон;
3. отпадните батерии и акумулатори што ги создаваат не ги остават на места определени за таа намена или не ги предаваат на правни или физички лица кои поседуваат дозволи за постапување со отпад (член 15 став (4));

(2) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на крајниот корисник како економски оператор кој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

Член 59

Прекршочни санкции за физички лица

(1) Глоба во износ од 60 евра во денарска противвредност на самото место ќе му се изрече на физичко лице кое не е економски оператор за дејствија за прекршок, доколку:

1. ги остава или ги предава отпадните батерии и акумулатори на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад од домаќинствата или на друг вид отпад (член 14);
2. не ги чува одвоено, собира и остава одвоено отпадните батерии и акумулатори од комуналниот отпад и другите видови на отпад (член 15 став (1));
3. отпадните батерии и акумулатори што ги создаваат не ги остават на места определени за таа намена или не ги предаваат на правни или физички лица кои поседуваат дозволи за постапување со отпад (член 15 став (3));
4. не ги предава отпадните индустриски батерии и акумулатори на производителот од кој ги набавил или на колективниот постапувач за постапување со отпадни батерии и акумулатори (член 15 став (4));
5. не ги собира одвоено според видот во посебно означени садови (член 15 став (6));

(2) За прекршоците од овој член државните инспектори за животна средина, овластените инспектори за животна средина, комуналните инспектори на општината, на општината во градот Скопје и на градот Скопје, глобата од ставот (1) на овој член ќе ја изречат со врачување на покана за наплата на глоба која сторителот е должен да ја плати во рок од осум дена.

(3) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина ја пропишува формата и содржината на поканата за наплата на глобата од ставот (2) на овој член.

Член 60

Прекршочни санкции за самостојниот постапувач

(1) Глоба во износ од 4000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач кој е правно лице за прекршок, доколку:

1. не постапува во согласност со член 21 став (2) од овој закон

2. вршењето на работите не го доверил на трети лица (член 21 став (4));
3. нема обезбедено договори за преземање на обврски за постапување со отпадни батерии и акумулатори со производители согласно член 22 став (1);
4. не го известил стручниот орган за настанатите промени (член 22 став (4));
5. на производителите со кои има склучено договор за превземање на обврска за постапување со отпадни батерии и акумулатори не им издава потврда за ослободување од плаќањето на надоместокот од член 39 на овој закон (член 22 став (8));
6. не ги обезбедил условите пропишано со член 25 став (1) од овој закон;
7. во програмата нема обезбедено мерки за поседувачот или трговецот да не одбиваат да ги земаат назад бесплатно отпадните индустриски батерии и акумулатори од крајните корисници, без оглед на нивниот хемиски состав и потекло (член 25 став (3));
8. не презема активностите за собирање на отпадни автомобилски батерии и акумулатори од поседувачите и крајните корисници или од достапни собирните места во нивна близина, места на продажба, или други достапни места каде се создава овој вид на отпад доколку собирањето на отпадните батерии и акумулатори не го организирал заедно со системот за постапување со искористени возила (член 25 став (4));
9. не обезбеди мерки со кои прифаќањето на отпадни автомобилски батерии и акумулатори од лични, некомерцијални возила, да не подлежи на никаков трошок за крајните корисници кога тие ги оставаат отпадните батерии или акумулатори ниту, пак, да им создава каква било обврска за купување нови батерии или акумулатори (член 25 став (5));
10. собирањето, третманот, рециклирањето и отстранувањето на отпадните батерии и акумулатори, не ги довери само на правни и физички лица кои поседуваат соодветни дозволи за постапување со отпад согласно Законот за управување со отпад и/или Законот за животна средина (член 25 став (7));
11. собирањето на индустриските отпадни батерии и акумулатори не го довери да го врши друго правно лице или физичко лице кое поседува дозвола за собирање на опасен отпад согласно Законот за управување со отпад (член 25 став (8));
12. нема обезбедено едно собирно место или центар на 1000 еквивалент жители за отпадни преносни батерии и акумулатори (член 25 став (10));

13. нема обезбедено едно собирно место или центар на 5000 еквивалент жители за отпадни автомобилски батерии и акумулатори (член 25 став (1));
14. не презел мерки со кои обезбедува третманот на собраните отпадни батерии и акумулатори да се врши согласно член 26 став (1), (2) и (3) од овој закон;
15. заедно со извештаите од член 30 од овој закон, не достави и извештај за степенот на ефикасноста на рециклирањето што се постигнува во секоја календарска година (член 26 став (5));
16. не постапува согласно член 26 став (11) од овој закон;
17. не обезбеди собирните места да бидат уредени на таков начин којшто ќе овозможи крајните корисници да ги оставаат отпадните батерии и акумулатори, како и не обезбеди редовно преземање на собраните отпадни батерии и акумулатори во рок од 48 часа од моментот на добивање известување од поседувачот или трговецот дека садовите за собирање на отпадни батерии и акумулатори се наполнети (член 27 став (1));
18. во својот систем не обезбеди поставување на постери или други информативни алатки со кои ќе ја информира јавноста и крајните корисници за постапувањето со отпадните батерии и акумулатори (член 27 став (2));
19. не постапува во согласност со член 27 став (3)
20. не постапува во согласност со член 30 став (1) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во самостојниот постапувач со отпадни батерии и акумулатори за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 2000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач со отпадни батерии и акумулатори кој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од став (1) точка 2, 3, 11 и 12 , од овој член, надлежниот суд може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку шест месеци до најмногу пет години.

(5) На одговорното лице во правното лице од став (2) и на физичкото лице од став (3) од овој член, надлежниот суд може да им изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку една година до најмногу пет години.

Член 61

(1) Глоба во износ од 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач кој е правно лице за прекршок, доколку:

1. не ги спроведе сите обврски кои согласно овој закон се припишани како должност за колективниот постапувач и за производителот (член 23 став (4);
  2. не ги достави извештаите во согласност од член 30 од овој закон (член 23 став (5);
  3. заедно со извештаите од член 30 од овој закон, не достави и извештај за степенот на ефикасноста на рециклирањето што се постигнува во секоја календарска година од став (3) на член 26 од овој закон (член 26 став (5));
  4. не постапува согласно член 26 став (9) од овој закон;
  5. не постапува согласно член 26 став (11) од овој закон;
  6. не обезбеди собирните места да бидат уредени на таков начин којшто ќе овозможи крајните корисници да ги оставаат отпадните батерии и акумулатори, како и да обезбеди редовно преземање на собраните отпадни батерии и акумулатори во рок од 48 часа од моментот на добивање известување од поседувачот или трговецот дека садовите за собирање на отпадни батерии и акумулатори се наполнети (член 27 став (1));
  7. годишниот извештај од став (1) на член 30 од овој закон не го доставува за отпадните батерии и акумулатори кои што самиот ги пуштил на пазар за прв пат во Република Македонија (член 30 став (2));
- (2) Глоба во износ од 1200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.
- (3) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач кој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

Член 62

- (1) Глоба во износ од 9.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач со отпадни батерии и акумулатори кој е правно лице за прекршок, доколку:
1. не ги исполни обврските утврдени во доброволните договори (член 37).
  - (2) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствието од став (1) од овој член.
  - (3) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач кој е физичко лице за прекршок, за дејствието од став (1) од овој член.
  - (4) На сторителот на прекршокот од став (1) од овој член, надлежниот суд може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку шест месеци до најмногу пет години.

(5) На одговорното лице во правното лице од ставот (2) и на физичкото лице од став (3) од овој член, надлежниот суд може да им изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку една година до најмногу пет години.

Член 63

(1) Глоба во износ од 15.000 -25.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач кој е правно лице за прекршок доколку:

1. не достави годишен извештај согласно член 31 од овој закон;
2. не поседува дозвола согласно член 23 став (1) и (2) од овој закон;
3. достави извешати со неточни податоци со цел да се утврди дека се постигнати целите од член 35 од овој закон;

(2) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 4.000 - 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач кој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од став од став (1) од овој член, надлежниот суд може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку шест месеци до најмногу пет години.

(5) На одговорното лице во правното лице од ставот (2) и на физичкото лице од ставот (3) од овој член, надлежниот суд може да им изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку една година до најмногу пет години.

Член 64

Прекршочни санкции за колективниот постапувач

(1) Глоба во износ од 9.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на колективниот постапувач за прекршок доколку:

1. не постапува во согласност со член 21 став (2) од овој закон;
2. вршењето на работите не го доверил на трети лица (член 21 став (4));
3. нема обезбедено договори за преземање на обврски за постапување со отпадни батерии и акумулатори со производители согласно член 22 став (1);
4. не го известил стручниот орган за настанатите промени (член 22 став (4));

5. на производителите со кои има склучено договор за превземање на обврска за постапување со отпадни батерии и акумулатори не им издава потврда за ослободување од плаќањето на надоместокот од член 39 на овој закон (член 22 став (8));
6. не ги обезбедил условите пропишано со член 25 став (1) од овој закон;
7. во програмата нема обезбедено мерки за поседувачот или трговецот да не одбиваат да ги земаат назад бесплатно отпадните индустриски батерии и акумулатори од крајните корисници, без оглед на нивниот хемиски состав и потекло (член 25 став (3));
8. не презема активностите за собирање на отпадни автомобилски батерии и акумулатори од поседувачите и крајните корисници или од достапни собирните места во нивна близина, места на продажба, или други достапни места каде се создава овој вид на отпад доколку собирањето на отпадните батерии и акумулатори не го организирал заедно со системот за постапување со искористени возила (член 25 став (4));
9. не обезбеди мерки со кои прифаќањето на отпадни автомобилски батерии и акумулатори од лични, некомерцијални возила, да не подлежи на никаков трошок за крајните корисници кога тие ги оставаат отпадните батерии или акумулатори ниту, пак, да им создава каква било обврска за купување нови батерии или акумулатори (член 25 став (5));
10. собирањето, третманот, рециклирањето и отстранувањето на отпадните батерии и акумулатори, не ги довери само на правни и физички лица кои поседуваат соодветни дозволи за постапување со отпад согласно Законот за управување со отпад и/или Законот за животна средина (член 25 став (7));
11. собирањето на индустриските отпадни батерии и акумулатори не го довери да го врши друго правно лице или физичко лице кое поседува дозвола за собирање на опасен отпад согласно Законот за управување со отпад (член 25 став (8));
12. нема обезбедено едно собирно место или центар на 1000 еквивалент жители за отпадни преносни батерии и акумулатори (член 25 став (10));
13. нема обезбедено едно собирно место или центар на 5000 еквивалент жители за отпадни автомобилски батерии и акумулатори (член 25 став (11));
14. не презел мерки со кои обезбедува третманот на собраните отпадни батерии и акумулатори да се врши согласно член 26 став (1), (2) и (3) од овој закон;

15. заедно со извештаите од член 30 од овој закон, не достави и извештај за степенот на ефикасноста на рециклирањето што се постигнува во секоја календарска година (член 26 став (5));
  16. не постапува согласно член 26 став (11) од овој закон;
  17. не обезбеди собирните места да бидат уредени на таков начин којшто ќе овозможи крајните корисници да ги оставаат отпадните батерии и акумулатори, како и не обезбеди редовно преземање на собраните отпадни батерии и акумулатори во рок од 48 часа од моментот на добивање известување од поседувачот или трговецот дека садовите за собирање на отпадни батерии и акумулатори се наполнети (член 27 став (1));
  18. во својот систем не обезбеди поставување на постери или други информативни алатки со кои ќе ја информира јавноста и крајните корисници за постапувањето со отпадните батерии и акумулатори (член 27 став (2));
  19. не постапува во согласност со член 27 став (3)
  20. не постапува во согласност со член 30 став (1) од овој закон
- (2) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во колективниот постапувач за дејствија од став (1) од овој член.

Член 65

- (1) Глоба во износ од 20.000 до 35.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на колективниот постапувач за прекршок доколку:
1. не достави годишен извештај согласно член 31 од овој закон;
  2. не поседува дозвола согласно член 22 став (1) од овој закон;
  3. достави извешати со неточни податоци со цел да се утврди дека се постигнати целите од член 35 од овој закон;
  4. не ги исполни обврските утврдени во доброволните договори (член 37).
- (2) Глоба во износ од 2000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во колективниот постапувач за дејствија од став (3) од овој член.
- (3) На сторителот на прекршокот од став (1) од овој член, надлежниот суд може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност од која произлегува прекршокот во траење од најмалку шест месеци до најмногу пет години.

(6) На одговорното лице во колективниот постапувач од ставот (2) од овој член, надлежниот суд може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку една година до најмногу пет години.

Член 66

Прекршочни санкции за правно лице кое не е економски оператор

(1) Глоба во износ од 2000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правно лице кое не е економски оператор доколку:

1. отстранува отпадни батерии и акумулатори на депонии (член 9 став (1));
2. согорува отпадни индустриски и автомобилски батерии и акумулатори (член 9 став (2));
3. отпадните батерии и акумулатори се оставаат или предаваат на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад од домаќинствата или на друг вид отпад (член 14);
4. со отпадните батерии и акумулатори не постапува согласно член 15 став (2) од овој закон;
5. отпадните батерии или акумулатори не ги предаде на производителот од кој ги набавил или на колективниот постапувач за постапување со отпадни батерии и акумулатори од член 22 од овој закон (член 15 став (4));
6. правното и физичкото лице кое за колективниот постапувач или за самостојниот постапувач врши собирање на отпадни батерии и акумулатори и не подготвува и доставува извештаи за количините на собраните отпадни батерии и акумулатори на посебен образец (член 31 став (1));
7. правното и физичкото лице кое за колективниот постапувач или за самостојниот постапувач врши преработка на отпадните батерии и акумулатори не да подготвува и доставува извештај за количините на превземни и преработени или рециклирани отпадни батерии и акумулатори на посебен образец (член 31 став (3));
8. правното и физичкото лице кое врши третман на отпадни батерии и акумулатори не подготвува и не доставува извештај за степенот на ефикасноста за рециклирањето на отпадните батерии и акумулатори кој се постигнува во секоја календарска година, како и за тоа дали е исполнета ефикасноста на рециклирање согласно член 26 на овој закон (член 31 став (4));

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

Член 67

Постапка за порамнување и посредување

(1) За прекршоците утврдени во членовите 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58 и 66 од овој закон, органите за инспекциски надзор од членот 43 од овој закон се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка.

(2) За прекршоците утврдени во членот 60, 61, 62, 63, 64 и 65 од овој закон, органите за инспекциски надзор од членот 43 од овој закон на сторителот на прекршокот ќе му предложат постапка за посредување пред да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка.

(3) Во случаите во кои е постигната согласност за порамнувањето, глобата на сторителот може да биде намалена најмногу за една половина од максимум пропишаната глоба за прекршокот.

(4) Постапките за порамнување и посредување се водат согласно одредбите од Законот за животната средина и Законот за прекршоците.

Член 68

Водење на прекршочната постапка

(1) За прекршоците утврдени во членовите 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58 и 66 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Прекршочната комисија.

(2) Постапката пред прекршочната комисија се води согласно со одредбите на Законот за животната средина.

(3) За прекршоците утврдени во членовите 60, 61, 62, 63, 64 и 65 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

VII ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 69

Рокови за спроведување

(1) Постојните производители кои пуштаат на пазар или увезуваат како крајни корисници во Република Македонија батерии и акумулатори согласно член 12 од овој закон се должни да се регистрират најдоцна до 31 декември 2011 година.

- (2) Производителот евиденцијата од член 30 став (6) е должен да започне да ја води од 1 јануари 2011 година.
- (3) Првото известување од член 30 став (6) на овој закон за видот и количините на батериите и акумулаторите коишто производителот што ги пуштил на пазар и што го увезил во Република Македонија во текот на една година е должен да го достави најдоцна до 31 март 2012 година.
- (4) Обврските за означување на батериите и акумулаторите од член 10 од овој закон ќе се применуваат од 1 јануари 2012 година.
- (5) Забраната за увоз на батерии и акумулатори од член 13 на овој закон започнува да се применува од 1 јануари 2012 година.
- (6) Обврската од член 17 за поставување на садови и обезбедување простор за оставање на отпадните батерии и акумулатори, како и за поставување на известувања за поседувачот и трговците во урбани средини ќе започне да се применува од 1 јануари 2015 година, односно за поседувачот и трговците во рурални средини од 1 јануари 2017 година.
- (7) Обврските за постигнување на степен на ефикасноста на рециклирањето од член 25 став (3) на овој закон ќе постигне најдоцна до декември 2016 година.
- (8) Програмата за управување со отпадни батерии и акумулатори од член 36 од овој закон ќе се донесе најдоцна до 31 декември 2011 година.
- (9) Првиот извештај од член 38 став (3) од овој закон се објавува најдоцна до 30 мај 2013 година.
- (10) Производителите согласно обврските од член 18 од овој закон должни се да се здружат преку основање на, и/или склучување на договор со, колективен постапувач за постапување со отпадни батерии и акумулатори или да се регистрираат како самостојни постапувачи со отпад од батерии и акумулатори најдоцна до 31 декември 2011.

Член 70

Одложена примена

Одредбите од член 38 став (7) од овој закон ќе отпочнат да се применуваат со денот на пристапување на Република Македонија во Европската Унија.

Член 71

Донесување на поблиските прописи

Поблиските прописи за извршување на овој закон ќе се донесат најдоцна до 31 ноември 2011 година.

Член 72

Примена на надоместоците и постигнување на националните цели

- (1) Надоместкот од член 39 од овој закон ќе отпочне да се применува од 1 јануари 2012 година.
- (2) За 2013 година ќе се смета дека се постигнати националните цели од член 35 од овој закон, доколку се собере преносни отпадни батерии и акумулатори во количина од 5 % од тежината на преносните батериите и

акумулаторите што се пуштени на пазарот на територијата на Република Македонија од тековната година.

(3) За 2014 година ќе се смета дека се постигнати националните цели од член 35 од овој закон, доколку се собере отпадни батерии и акумулатори во количина од 12,5 % на батериите и акумулаторите што се пуштени на пазарот на територијата на Република Македонија од тековната година.

(4) За 2015 година ќе се смета дека се постигнати националните цели од член 35 од овој закон, доколку се собере отпадни батерии и акумулатори во количина од 20 % на батериите и акумулаторите што се пуштени на пазарот на територијата на Република Македонија.

Член 73

Престанување на важење

Со денот на отпочнување на примената на овој закон, престануваат да важат одредбите од членот 6 став (1) точки 13) и 14), членот 70 и членот 130 став (1) точка 22 од Законот за управување со отпад („Службен весник на Република Македонија“ бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08 и 143/08).

Член 74

Влегување во сила

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе отпочне да се применува од 1 јануари 2011 година.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ И ОТПАДНИ БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

Со Предлог на Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори се воспоставува правна рамка со која се уредуваат прашањата кои што се однесуваат на барања за заштита на животната средина кои мора да ги исполнуваат батериите и акумулаторите при нивно производство односно дизајнирање, пуштање на пазар и ставање во употреба, обврските и одговорностите на производителите кои учествуваат во процесот на производство, дизајнирањето и пуштање на пазар на батерии и акумулатори, постапувањето со отпадни батерии и акумулатори, правилата за собирање, третман или рециклирање и отстранување, како и други услови за постапување со отпадни батерии и акумулатори, известувањето, економските инструменти, надзорот, како и други прашања од значење за управувањето со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори.

Во Главата I од овој закон се содржани дефинициите на изразите и основните начела за постигнување на цели врз кои се темели законот. Дефинициите се превземени од Директивата за батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори со што се овозможува да се избегне повеќекратно дефинирање на ист поим за различни намени што е особено значајно за потполното усогласување на македонското законодавство од оваа област со законодавството на ЕУ. Во законот се дефинирани деветнаесет изрази во смисла на употреба на законот со генерално значење и дефиниции на изрази со специфично значење за примена на законот. Исто така издвоени се повеќе цели и области на примена на законот како и повеќе начела на законот пред се начелото за одговорност на производителот. Според ова начело производителите, трговците и други субјекти кои управуваат со производи со кои поттикнуваат создавање на отпад, треба да ја преземат одговорноста за управување со создадениот отпад, наместо да очекуваат заедницата да го носи товарот за справување со истиот. Терминот „производител“ во овој контекст е многу поширок отколку во нормалното значење на зборот. Земајќи го предвид животниот циклус на производот од неговото производство до крајот на неговото користење, не е само производителот кој како создавач влијае врз создавањето на отпадот од батерии и акумулатори и кој управува со карактеристиките на производот, туку и други субјекти исто така имаат значителна одговорност.

Во рамките одредбите на Глава II „Барања за заштита на животната средина“ се воспоставува правната рамка на мерки за олеснување и безбедно отстранувањето на отпадните батерии и акумулатори од уредите во кои се вградени пропратени со соодветно упатство (член 7). Исто така во

рамките на барањата за заштита на животната средина се воведуваат забрани за пуштање на пазар на батерии и акумулатори доколку не ги исполнува одредените задолжителните барања за содржината и процентот на присуство на одредени тешки метали (член 8), како и забрани за депонирање и согорување на отпадни автомобилски и индустриски батерии и акумулатори (член 9). Со одредбите од членот 10 се воведува систем за означување за потребата од одделно собирање на отпадни батерии и акумулатори, хемиски симболи и кој ја покажуваат содржината на тешки метали, како и капацитетот на батериите и акумулаторите во согласност со системот за означување на ЕУ.

Со одредбите од член 12 се воведува обврска за сите производители кои пуштат на пазар или увезуваат како крајни корисници батерии и акумулатори за регистрација во Регистерот на производители кој ќе го води Управта за животна средина. Потврдата за регистрација и регистарскиот број ќе биде услов за вршење на непречен промет односно увоз на батерии и акумулатори.

Со одредбите од Глава IV Постапување со отпадни батерии и акумулатори уредени се одредени забрани за крајниот корисник за оставање на отпадни батерии и акумулатори на места или кај субјекти кои не се овластени за постапување со нив, односно забрана за нивно мешање со комуналниот отпад (член 14). Со членот 16 и 17 се воведуваат обврски за сите производители, поседувачи и трговци да не смеаат да го одбијат превземањето на отпадните преносни батерии и акумулатори. За автомобилски и индустриски отпадни батерии и акумулатори законот дозволува и други аранжмани на собирање постигнати во договор за купопродажба склучен помеѓу производителот и други субјекти. Во членовите 18 и 19 пропишани се обврските за постапување со отпадни батерии и акумулатори што треба да ги исполни производителот, засновани на начелото на одговорност на производителот. Со членот 20 се специфицира категоријата на мал производител кој се ослободува од одредени обврските согласно овој закон.

Во законот во членот 35 се поставуваат единствени национални цели за собирање на преносни отпадни батерии и акумулатори. Обврските за собирање на автомобилски и индустриски отпадни батерии и акумулатори се регулирани со член 40 став 1 точка 4, додека пак обврската за исполнување на степенот на ефикасност на рециклирањето е регулирана со членот 26 став 3. За исполнување на ваквите цели согласно барањата на европското законодавство производителот како создавач на овој вид на отпад дадени се можности за формирање на колективен систем за постапување со отпадни батерии и акумулатори представувано од правно лице или можност за формирање на индивидуален систем односно самостојно постапување со отпадни батерии и акумулатори (член 21 и 23).

Во членот 22 се пропишуваат условите за воспоставување и функционирање на постапување со отпадни батерии и акумулатори. Колеткивното правно лице е должно да обезбеди дозвола за постапување со

отпадни батерии и акумулатори од Министерството за животна средина и просторно планирање.. Со цел да се отстранат можностите за стекнување на монополска положба на пазарот на ваквото правно лице со законот се пропишуваат и дополнителни услови според кои за добивање на дозволата потребно е да се обезбедат договори со производители кои заедно пуштаат на пазар во Република Македонија 30% од преносни батерии и акумулатори и/или 20% од индисутуски и/или автомобилски батерии и акумулатори во текот на една календарска година.

Постојат различни придобивки од воспоставување на системи за постапување со отпадни батерии и акумулатори и нивно рециклирање, кои се однесуваат пред сè на зголемување на процентот на собирање на преносни отпадни батерии и акумулатори намалување на непогодностите што потекнуваат од овој вид на отпад што оди во депонија а со тоа и намалени штетни и негативни влијанија врз животната средина.

Планови за управување со отпадот кои ги бара Рамковната Директива за отпад и Законот за управување со отпад се вклучени во одредби за Програми за постапување со отпадни батерии и акумулатори (член 24) Со членот 25 се регулирани условите за воспоставување на системи за постапување на отпадни батерии и акумулатори кои треба да бидат земени во предвид при подготвување на програмата и добивање на дозволата. Со членот 28 се регулирани обврските за вклучување во системите за постапување со отпадни батерии и акумулатори и обезбедување на одредени услови за функционирање на истите од страна на трговците и други правни и физички лица кои поседуваат батерии и акумулатори.

Истовремено, одговорноста за определување на места и организирање на одвоено собирање и времено складирање на отпадни преносливи батерии и акумулатори се пренесува на ниво на единиците на локалната самоуправа односно, градоначалникот е одговорен за исполнување на обврските за предвидени во членот 29 од овој закон.

Во делот за евидентирање и известување (член 30 и 31) се регулираат основите за воспоставување на бази на податоци за количините батерии и акумулатори кои се пуштени на пазар и за постапување со отпадни батерии и акумулатори.. Имено, за сите економски оператори вклучени во овој сектор на делување се воспоставува обврска за водење на евиденција и за доставување на податоци на посебно пропишани обрасци до правно лице и/или до надлежниот орган - Управата за животна средина. Базата на податоци и информативниот систем (член 38) се воспоставува и води согласно изветувањата на економските оператори од член 30 и 31.

Членот 32 го уредува начинот и условите за одземање на дозволата за постапување со отпадни батерии и акумулатори и постапката и условите за бришење на производителите од Регистарот на производители на батерии и акумулатори. .

Членот 33 ги регулира обврските за постапување со отпадните батерии и акумулатори во случаи кога производителот, трговецот или поседувачот сами увезуваат батерии и акумулатори а истовремено се и крајни корисници, . Воедно одредени исклучоци за обврските за постапување со отпадни батерии и акумулатори согласно овој закон за малиот производител се регулирани со членот 34.

За да се постигне високо ниво на рециклирање на отпадните батерии и акумулатори преку обезбедување услови за воспоставување на системи за враќање и собирање, како и да се обезбедат услови за воспоставување и развој на пазар за рециклирање на отпадните батерии и акумулатори, а со тоа и еднаква положба на пазарот меѓу домашните и странските правни и физички лица во одредбите на член 35 се специфицирани националните цели за собирање и потребните временски рокови за постигнување на истите.

За постигнување на националните цели се предвидува донесување на Програма за управување со отпадни батерии и акумулатори која ја донесува Министерството за животна средина и просторно планирање (член 36). Доброволното договарање во член 37 нуди можност економските оператори во договор со Министерството за животна средина и просторно планирање заеднички да постигнат повисоки цели во постапувањето со отпадни батерии и акумулатори.

Утврдените надоместоци за управување со отпадни батерии и акумулатори во делот на економските инструменти се засновани на начелото за одговорност на производителот (член 39). Економските инструменти имаат за цел да го стимулираат собирањето и постапувањето со отпадни батерии и акумулатори. Надоместоците ќе се плаќаат само доколку економскиот оператор не е вклучен во еден од системите за постапување со отпадни батерии и акумулатори или пак не е регистриран како самостоен постапувач или е мал производител (член 40). Воедно во ставот 4 од членот 40 се утврдени случаите кога надоместокот се плаќа во двоен износ.

Идентификувани се одреден број на економски и финансиски инструменти за промовирање и постигнување на целите, како и за поврат на трошоците, (член 41, и 42), преку посебна Програма за финансирање која се спроведува по пат на јавен конкурс од страна на посебно формирана комисија.

Надзор и надлежни органи се регулирани во главата V. Како орган надлежен за спроведување од овој закон е Министерството за животна средина и просторно планирање. Инспекциски надзор над примената од овој закон и прописите донесени врз основа од овој закон, врши Државниот инспекторат за животна средина. За работите од надлежност на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје утврдени со овој закон, инспекциски надзор над примената и спроведувањето од овој закон го вршат овластените инспектори за животна средина. Во делот на незаконско постапување со отпадни батерии и акумулатори од страна на граѓаните инспекциски надзор вршат и комуналните инспектори.

Инспекциски надзор над примената и спроведувањето од овој закон во делот на означувањето на батериите и акумулаторите, поедување на садови за собирање, како и известувањето на потрошувачите го врши Државниот пазарен инспекторат.

Надзор на плаќањето на надоместокот го врши Управата за јавни приходи согласно прописите за наплата на јавни давачки, а надзор над извештаите поднесени од страна на екомонските оператори врши Управата за животна средина

Одредбите потребни за примена од овој закон односно санкционирањето заради неисполнување на обврските од страна на правните и физичките лица кои имаат обврски согласно овој закон се содржани во одредбите на главата VI.- Прекршочни одредби.

Во глава VII Преодни и заврши одредби утврдени роковите се за спроведување на законот и роковите за донесувањето на поблиските прописи.

Заради потребата од усогласување на релевантните субјекти примената на овој закон е утврдена да започна на 1 јануари 2011 година.

Исто така за исполнување на одредени услови и барања согласно овој закон утврдени се дополнителни преодни рокови во кои треба да се преземат одредени активности од страна на постојните субјекти кои управуваат со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори за усогласување на нивното работењето на одредбите на овој закон.

Со донесувањето на овој закон ќе престане да важат одредени одредби од од Законот за управување со отпад.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предложените решенија со овој Предлог закон, меѓусебно се поврзани и се надополнуваат во сферата на управувањето со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори и истите произлегуваат од општите одредби од членот 1 и 2 од овој закон.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со донесување и влегување во сила на законот ќе се обезбеди усогласување на националното законодавство со законодавството на ЕУ во оваа област.

Долгорочните придобивки од усогласеноста со законодавството на ЕУ се превенција во создавањето, на отпадни батерии и акумулатори зголемување на процентот на нивно одделно собирање а со тоа и намалување на количината на отпадни батерии и акумулатори кои се

отстрануваат на депонии , продолжување на животниот век на депониите и остварување на висок степен на заштита на животната средина.

Исто така со донесување на овој закон долгорочно ќе се постигне висок процент на искористување на вредноста на отпадни батерии и акумулатори преку третман и рециклирање и создавање на пазар за тоа. Отстранувањето или намалување на тешки метали кои се користат во производството на батерии и акумулатори и ќе придонеста кон отстранување и искривувањето на конкуренцијата и дискриминацијата на пазарот.